

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Київський національний університет технологій та дизайну
Освітня програма	10765 Бізнес-адміністрування
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	073 Менеджмент

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Київський національний університет технологій та дизайну
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	10765
Назва ОП	Бізнес-адміністрування
Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Спеціальність	073 Менеджмент
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Руденко Оксана Анатоліївна, Рудь Дарина Віталіївна, Андрейченко Андрій Вадимович (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	25.04.2023 р. – 27.04.2023 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП https://knutd.edu.ua/files/ekts/results_monitoring/2mag/073mgba/073_op_zvit_samootsiniuvannia.pdf

Програма візиту експертної групи https://knutd.edu.ua/files/news/21.04.2023/programa_mag-ak.pdf

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Освітньо-професійна програма “Бізнес-адміністрування”, що реалізується на другому (магістерському) рівні вищої освіти у КНУТД, забезпечує підготовку фахівців, які володіють професійними компетентностями у сфері управління та бізнес-адміністрування, здатні вирішувати практичні управлінські проблеми й спеціалізовані задачі з бізнес-адміністрування та зорієнтовані на здобуття знань впродовж життя задля реалізації особистісного потенціалу людини. ОП відповідає сучасним тенденціям розвитку спеціальності 073 «Менеджмент», враховує тенденції розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту. Вдосконалення ОП відбувається в результаті активного залучання різних груп стейкгольдерів, високої практичної підготовки, науковій складовій та міжнародним комунікаціям. В результаті такого підходу здобувачі мають можливість опанувати необхідні компетенції та ПРН. Процес формування індивідуальної освітньої траєкторії та вибору ОК регламентовано відповідними положеннями та є чітким і зрозумілим для всіх учасників освітнього процесу. ОК забезпечують висококваліфіковані викладачі-професіонали, які періодично проходять підвищення кваліфікації, в тому числі за кордоном, мають публікації у виданнях, що входять до наукометричних баз та постійно працюють над саморозвитком. Здобувачі забезпечені широким вибором баз практики, вибір яких здобувачі можуть здійснити за власними вподобаннями щодо професійного розвитку. ЗВО забезпечує дотримання принципу академічної свободи. Правила та процедури дотримання академічної доброчесності, вирішення конфліктних ситуацій забезпечені внутрішніми нормативними документами є зрозумілими та загальнодоступними. Реалізація ОП відбувається на тлі оновлення матеріально-технічної бази, із забезпеченням високого рівня безпечності освітнього простору та врахування сучасних запитів від осіб з особливими потребами. В КНУТД повною мірою сформовано ефективну та діючу культуру якості освітнього процесу, яка сприяє розвитку та модернізації ОП. КНУТД дотримується правил відкритості та прозорості щодо розміщення матеріалів за ОП. За результатами акредитаційної експертизи ОП “Бізнес-адміністрування” відповідає всім критеріям за якими оцінюється її якість. Встановлені недоліки не є суттєвими та можуть бути усунені під час реалізації ОП.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

1. ОП розроблено відповідно до Стратегії розвитку КНУТД на 2021-23 рр. Позиції та потреби зацікавлених сторін враховується при формулюванні цілей ОП та визначенні РН. Залучення представників місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, підприємств та організацій до вдосконалення ОП дозволило забезпечити галузевий та регіональний контекст. Формування цілей та ОК ОП здійснюється з урахуванням досвіду подібних вітчизняних та іноземних ОП. 2. Особливість ОП полягає у набутті компетентностей обґрунтування ефективних управлінських рішень щодо розвитку корпоративних структур на основі поєднання теоретико-методичної, професійно-практичної та науково-дослідної підготовки фахівців. 3. Освітні компоненти ОП складають логічну взаємопов'язану систему, що дозволяє досягти заявлених у ОП цілей та ПРН, а також сприяє професійному розвитку здобувачів. 4. Здобувачі мають широкі можливості для формування індивідуальної освітньої траєкторії, вільного вибору ОК в розрізі професійного спрямування, а також в результаті вибору тематики кваліфікаційних та курсових робіт, проектів, самостійної роботи здобувачів з кожної ОК та можливості участі в науковій роботі кафедри. 5. Позитивним аспектом реалізації ОП є наявність бази проектів академічної мобільності, пул яких має тенденцію до розширення. 6. Практична підготовка здобувачів включає практичні заняття, роботу над проектами, виробничу та навчальну практику. Кафедрою здійснюється розширення бази підприємств, де здобувачі мають змогу проходження практики, попри складні умови воєнного стану. 7. Наявність віртуального середовища МСОП з методичним забезпеченням ОК, яке дозволяє ефективно організувати навчання. 8. Унікальна система оцінювання знань студентів (90% накопичують здобувачі в процесі навчання та 10% - підсумковий контроль), яка спонукає до навчання впродовж семестру. 9. Навчальний процес поєднано з науковими дослідженнями, що підтверджується великою кількістю публікацій здобувачів та перемогами у студентських конкурсах. 10. Використання власних досліджень НПП та сучасних практик у галузі менеджменту при оновленні ОК. 11. Активна та систематична робота щодо недопущення порушення академічної доброчесності. 12. Висококваліфіковані НПП, що постійно розвиваються в професійній сфері, є мотивованими та зацікавленими у розвитку здобувачів. 13. Наявність кола компаній-партнерів, роботодавців, випускників, готових до активної участі в організації та реалізації освітнього процесу. 14. Системи щорічного рейтингування НПП, за результатами якої НПП отримують премії. 15. Постійне оновлення матеріально-технічної бази. Безпечність освітнього простору. 16. Наявні чіткі та прозорі процедури щодо уникнення конфліктних ситуацій. 17. Наявність системи управління якістю згідно зі стандартом ISO 9001:2015. 18. Наявна співпраця з роботодавцями та науковою спільнотою, що посилює наукову складову ОП. 19. ЗВО підтримує контакт з випускниками даної ОП та допомагає у пошуку первинного працевлаштування.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

1. В ОП спостерігається систематичне використання формулювання “дипломна магістерська робота”, зокрема в п. 2.1, 2.2, в розд. 3 «Форма атестації здобувачів ВО» вказано «захисту дипломної магістерської роботи». ЕГ рекомендує привести це у відповідність до Стандарту та ЗУ “Про вищу освіту” замінити на «кваліфікаційної роботи» у проекті ОП 2023 р. Рекомендуємо привести у відповідність розд. 3 ОП до розд. VI Стандарту ВО у проекті ОП 2023 р. 2. В силабусі ОК3 ПРН не співпадають із заявленими в ОП: ПРН3 не відповідає ОП; ПРН20 є відсутнім в матриці 5; ПРН 7, 16, 18 не знайшли відображення в ОП. Рекомендуємо привести силабус з ОК3 у відповідність до ПРН ОП до вересня 2023 н.р. 3. В силабусах та РП за ОК1-2 не вказуються ПРН, що обмежує розуміння конкретних ПРН здобувачами ВО. Рекомендуємо додати як в силабусах, так і РП за ОК1-2 конкретні ПРН за цією ОП до вересня 2023 р. 4. У додатку 1 до Правил прийому на навчання для здобуття вищої освіти у 2023 р. не наведено вартість навчання

за дистанційною формою здобуття освіти за ОП, що обмежує можливості вибору форм навчання здобувачами ВО. Рекомендуємо ЗВО додати цю інформацію до початку вступної кампанії 2023. 5. В РП за всіма ОК відсутня інформація щодо можливостей отримання балів здобутих у неформальній освіті. Рекомендуємо додати до РП як інформацію щодо можливостей отримання балів здобутих у неформальній освіті, так і про рекомендовані курси на платформах он-лайн навчання до вересня 2023 р. 6. Навчання здобувачів дистанційної форми навчання відбувається за презентаціями, які розміщено у МСОП. Рекомендуємо розширити перелік навчально-методичних матеріалів за якими навчаються здобувачі дистанційної форми навчання та додати відео-лекції для кращого засвоєння матеріалу. 7. У репозиторії КНУТД розміщено не всі кваліфікаційні роботи здобувачів освіти, які закінчили навчання у 2022 р. Рекомендуємо призначити відповідального за розміщення робіт у репозиторії, який буде контролювати процес оприлюднення кваліфікаційних робіт. 8. Відсутня системна робота, спрямованої на залучення професіоналів-практиків, експертів галузі бізнесу до проведення аудиторних занять. Рекомендуємо гаранту планувати на початку кожного навчального року зустрічі з партнерськими компаніями та установами, спрямовані на опанування професійних компетентностей в умовах реального бізнес-середовища. 9. Відсутні допоміжні засоби для осіб з вадами зору. Рекомендуємо встановити в навчальних корпусах інформаційні панелі написані шрифтом Брайля. 10. Студентське самоврядування не залучається до розробки та аналізу анкетувань. Рекомендуємо посилити роль Студентського самоврядування при розробці на аналізі опитувань, які проводяться серед здобувачів освіти. 11. Доступ до корисної інформації щодо забезпечення освітнього процесу є складним та вимагає витрат часу щодо її пошуку. Рекомендуємо структурувати інформацію на сторінці кафедри та додати посилання на ОП, відгуки зовнішніх рецензентів, результати анкетування стейкхолдерів, бази практик тощо.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

ОП «Бізнес-адміністрування» має чітко визначені та узгоджені з місією та стратегією КНУТД цілі. Цілі ОП відповідають Статуту КНУТД (<https://cutt.ly/x51JnUo>), а також стратегічним напрямом розвитку КНУТД, визначеним в Стратегії розвитку КНУТД на 2021- 2023 рр. (с.5-6) (<https://cutt.ly/Y51JWTO>). Відповідно до п.2.1 Статуту основною метою освітньої діяльності ЗВО є підготовка висококваліфікованих і конкурентоспроможних на національному та міжнародному ринках праці фахівців для закладів освіти та наукових установ, підприємств усіх форм власності за всіма рівнями вищої освіти (доктор філософії, магістр, бакалавр та молодший бакалавр), на основі утвердження національних, культурних і загальнолюдських цінностей. Основною метою ОП «Бізнес-адміністрування» є підготовка фахівців, які володіють професійними компетентностями у сфері управління та бізнес-адміністрування, здатні вирішувати практичні управлінські проблеми й спеціалізовані задачі з бізнес-адміністрування та зорієнтовані на здобуття знань впродовж життя задля реалізації особистісного потенціалу людини. Основними цілями програми є: підготовка фахівців, здатних ідентифікувати та розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачають проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризуються невизначеністю умов і вимог (<https://cutt.ly/G51JP2f>). Задля досягнення поставленої цілі та розкритті унікальності ОП під час її реалізації зосереджено увагу на: 1) випереджаючому характері змісту навчання, базованому на врахуванні сучасних тенденцій розвитку сфери управління та адміністрування; 2) спрямованості на оволодіння інноваційними методами професійної діяльності; 3) орієнтуванні на підготовку фахівців, здатних вирішувати практичні управлінські проблеми з урахуванням інноваційних трендів розвитку менеджменту як науки з акцентом на сфері бізнес-адміністрування; 4) формуванні у здобувачів аналітичних, лідерських, адміністративних, цифрових компетентностей фахівця для сфери бізнес-адміністрування, що базуються на сучасних методичних підходах та принципах функціонування системи управління на різних рівнях; 5) спрямуванні здобувачів на саморозвиток та самовдосконалення у сфері професійної діяльності з використанням сучасних цифрових технологій; 6) фокусуванні на дослідницькій складовій та залученні здобувачів до участі у науково-комунікативних заходах. Вищенаведені особливості ОП знайшли підтвердження під час проведених фокус-груп.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

В КНУТД створені достатні умови для врахування потреб заінтересованих сторін через регламентацію відповідних процедур на інституційному рівні, що регламентовано наступними положеннями: “Про стейкхолдерів освітніх

програм” (<https://cutt.ly/8V3OoaE>); “Про розробку освітніх програм (<https://cutt.ly/U52ZWAр>); “Про моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм (<https://cutt.ly/n52ZTaP>). Позиції та потреби зацікавлених сторін (стейкгоल्дерів) урахуються при формулюванні цілей ОП та визначенні ПРН. Про що свідчить проведений аналіз ВСО, перегляд відгуків (рецензій) на ОП, протоколів засідань кафедри, результатів анкетувань, а також отримані підтвердження під час проведення зустрічей із стейкгольдерами. Здобувачі ВО мають змогу бути залученими до перегляду ОП в результаті консультативних зустрічей, анкетування та усного опитування, колективного обговорення, а також через скриньку довіри. В ОП 2021 р. було враховано пропозицію здобувачки Гутман А. включити дисципліну “Антикризовий менеджмент”, Ровнягін О. запропонував додати ОК, яка б враховувала розвиток цифрової економіки (Прот. засід. каф. №4 від 02.11.2021р.). Також спостерігається залучення стейкгольдерів до оновлення ОП 2023 р.: 1) враховано пропозиції випускника КНУТД Ровнягіна О. щодо впровадження ОК Міжнародне бізнес-адміністрування; 2) здобувачі 1 року надали пропозиції: Асцатрян А., акцентуючи на важливості формування ПРН в сфері аналітики та роботи з великими даними, запропонувала ОК Корпоративна аналітика; Малюшенко О. запропонувала ОК Управління підприємством в умовах конкурентних відносин (Прот. засід. каф. №7 від 15.12.2022р.). При розробці проекту ОП 2021 було враховано пропозиції: Кабакова Ю., директора ТОВ «Орган сертифікації персоналу Укр. асоціації якості»; Лихач Ю., директора Вищої школи публічного управління; Кічка О., директора Видавничого будинку “Аванпост-прім”; Щербини В., директора з маркетингу ТОВ «Натурпродукт-Вега» та ін. (Прот. засід. каф. №4 від 02.11.2021р.), зокрема щодо змісту та завдань виробничої практики студентів. Під час зустрічей з ЕГ роботодавці підтвердили, що їх дійсно залучали до обговорення ОП (Погорелов Ю., Кабаков Ю., Горохова Л., Рубан Д., Терещенко Н., Мельніков М.), зокрема під час круглого столу «Освітні програми каф. управління та смарт-інновацій» (16.12.2022р.) (<https://cutt.ly/552GNqe>). До оновлення ОП також долучались представники академічної спільноти, про що вони підтвердили під час зустрічі (Рєпіна І., Ситницький М., Алейнікова О., Солдак М.), що спонукало до підсилення формування ПРН12, 18 та 19. У ПРН враховано пропозиції Горохової Л. під час спільних заходів впродовж 2018-23рр. (<https://cutt.ly/r51LeCs>). На думку ЕГ, стейкголдери мають всі можливості щодо реального впливу на покращення ОП та готові брати активну участь у подальшій співпраці.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

В ОП «Бізнес-адміністрування» були враховані тенденції розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту. В основу ОП було покладено сучасні виклики євроінтеграційних прагнень України у підготовці менеджера як лідера, здатного до діагностування проблем та перешкод розвитку економічних суб'єктів, здійснення процедур бізнес-адміністрування на основі сучасних технологій, реалізації змін в усіх сферах управлінської діяльності. Особливістю ОП є 4 вектори, за якими здійснюється підготовка сучасного менеджера в результаті опанування певних ПРН, це 1) забезпечення потреби ринку праці у фахівцях з проведення реформ та модернізації промисловості України з урахуванням сучасних тенденцій (ПРН 1, 4, 6, 9-10, 18); 2) задоволення потреби ринку в проєктних менеджерах та набутті здобувачами навичок проєктного підходу в бізнес-адмініструванні (ПРН 3, 5, 7-8, 20); 3) набуття здобувачами навичок з цифровізації при бізнес-адмініструванні та затребуваність фахівців з цифровими компетентностями (ПРН 2, 12, 15, 16, 19); 4) відбиття тенденції ринку праці щодо зростання ролі підприємництва у бізнес-адмініструванні (ПРН 11, 13-14, 17). Проведення заходів з моніторингу вакансій Центром праці та кар'єри КНУТД (<https://cutt.ly/a51JHvd>) та галузевих ярмарок вакансій (<https://cutt.ly/t51JKd1>) дозволяють забезпечити своєчасну узгодженість цілей та ПРН сучасним викликам ринку праці до здобувачів цієї спеціальності, що було підтверджено директором центру праці і кар'єри (Черниш О.). Слід зазначити, що спеціальний та галузевий контексти підготовки здобувачів за ОП враховуються при виборі баз практик, тем курсових проєктів, кваліфікаційних робіт, розв'язанні кейсів і розгляді аналітичних ситуацій на практичних заняттях, проведенні наукових досліджень. При модернізації ОП та розробки змісту ОК3-8 було враховано: 1) цілі та стратегічне бачення майбутньої системи державного управління, визначені в Стратегії реформування державного управління України на 2022-2025 рр. (<https://cutt.ly/751JLJg>); 2) зміст Концепції корпоративного управління у професійних учасників ринків капіталу України (<https://cutt.ly/h51JXm5>); 3) керівні принципи корпоративного управління на підприємствах державної форми власності ОЕСР (<https://cutt.ly/751JVE7>); 4) положення та рекомендації Кодексу корпоративного управління, затвердженого Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку (<https://cutt.ly/v51JNUL>). Залучення представників місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, підприємств та організацій до вдосконалення ОП дозволило забезпечити галузевий та регіональний контекст, що було підтверджено під час зустрічі із роботодавцями та іншими стейкгольдерами (Рубан Д., Погорелов Ю.). На запит ЕГ, було надано деталізовану таблицю щодо врахованого при формуванні цілей та ПРН ОП досвіду провідних аналогічних вітчизняних та іноземних програм.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

ОП «Бізнес-адміністрування» було розроблено відповідно до стандарту вищої освіти України другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 07 Управління та адміністрування спеціальності 073 Менеджмент (наказ МОНУ від 10.07.2019 р. №959) та з дотриманням вимог положення “Про розробку освітніх програм

(<https://cutt.ly/U52ZWAр>). Освітня програма була модернізована у 2022 році та введена у дію після затвердження стандарту (<https://cutt.ly/051J80k>). Наведені в ОП ЗК, ФК, ПРН відповідають переліку, наведеному у чинному стандарті спеціальності. Особливості ОП: орієнтація на підготовку менеджера як лідера, здатного до діагностування проблем та перешкод розвитку економічних суб'єктів, здійснення процедур бізнес-адміністрування на основі сучасних технологій, реалізації змін в усіх сферах управлінської діяльності. ПРН дозволяють досягти визначених результатів навчання згідно зі стандартом за спеціальністю 073 «Менеджмент» другого (магістерського) рівня вищої освіти. Особливість ОП полягає у набутті компетентностей обґрунтування ефективних управлінських рішень щодо розвитку корпоративних структур на основі поєднання теоретико-методичної, професійно-практичної та науково-дослідної підготовки фахівців. Набуття компетентностей забезпечується нормативною складовою ОП, що відображено у відповідних матрицях: 1) «Відповідності програмних компетентностей компонентам ОП»; 2) «Забезпечення ПРН відповідними компонентами ОП». Форма атестації здобувачів вищої освіти відповідає стандарту та здійснюється у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи. ЕГ вважає за доцільне звернути увагу на те, що в ОП спостерігається систематичне використання формулювання "...дипломна магістерська робота", зокрема в п. 2.1, 2.2 вказано «ОК11. Дипломна магістерська робота», в розділі 3 «Форма атестації здобувачів вищої освіти» вказано «...публічного захисту дипломної магістерської роботи». ЕГ рекомендує привести це у відповідність до Стандарту та ЗУ "Про вищу освіту" і замінити на «...кваліфікаційної роботи». Також, розділ 3 «Форма атестації здобувачів вищої освіти» рекомендуємо розширити у проєкті ОП 2023 р. та привести у відповідність до розділу VI «Форми атестації здобувачів вищої освіти» Стандарту ВО.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

ОП «Бізнес-адміністрування» розроблено відповідно до Стратегії розвитку КНУТД на 2021-2023 рр. Посилені та потреби зацікавлених сторін (стейкгольдерів) урахуються при формулюванні цілей ОП та визначенні РН. Залучення представників місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, підприємств та організацій до вдосконалення ОП дозволило забезпечити галузевий та регіональний контекст. Формування цілей та ОК ОП здійснюється з обов'язковим урахуванням досвіду розробки подібних вітчизняних та іноземних ОП за спеціальністю 073 Менеджмент. Унікальність ОП полягає у набутті компетентностей обґрунтування ефективних управлінських рішень щодо розвитку корпоративних структур на основі поєднання теоретико-методичної, професійно-практичної та науково-дослідної підготовки фахівців.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

В ОП спостерігається систематичне використання формулювання "...дипломна магістерська робота", зокрема в п. 2.1, 2.2 вказано «ОК11. Дипломна магістерська робота», в розділі 3 «Форма атестації здобувачів вищої освіти» вказано «...публічного захисту дипломної магістерської роботи». ЕГ рекомендує привести це у відповідність до Стандарту та ЗУ "Про вищу освіту України" і замінити на «...кваліфікаційної роботи» у проєкті ОП 2023 р. Також, ЕГ звертає увагу на розділ 3 «Форма атестації здобувачів вищої освіти» ОП та рекомендує привести його у відповідність до розділу VI «Форми атестації здобувачів вищої освіти» Стандарту ВО у проєкті ОП 2023 р.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

Місія та стратегія КНУТД відповідають заявленим цілям освітньої програми. При розробці ОП «Бізнес-адміністрування» були враховані інтереси та позиції різних стейкгольдерів. Цілі та результати ОП визначені з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці та галузевого контексту, а також досвіду ЗВО. Програма дає змогу досягти результатів навчання, які відповідають стандартам вищої освіти зі спеціальності 073 «Менеджмент» другого (магістерського) рівня. ОП та освітня діяльність відповідають Критерію 1 з оцінкою В, з недоліками які можна виправити у найкоротші терміни.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального

навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Загальний обсяг ОП «Бізнес-адміністрування» складає 90 кредитів ЄКТС, що відповідає стандарту вищої освіти України зі спеціальності 073 «Менеджмент» другого (магістерського рівня) затвердженого 10.07.2019 р. №959, а також ст. 5 Закону України «Про вищу освіту». Розподіл кредитів ЄКТС між обов'язковими і вибірковими ОК становить 66 (73,33%) і 24 (26,67%) кредитів відповідно. Термін навчання складає 1 р. 4 м. Обсяг кредитів кожної освітньої компоненти становить не менше 3 кредитів ЄКТС.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Зміст ОП «Бізнес-адміністрування» (<https://cutt.ly/051J8ok>) має чітку структуру та відповідає об'єкту вивчення спеціальності 073 Менеджмент. ОП складається з наступних частин: профіль ОП «Бізнес-адміністрування» зі спеціальності 073 Менеджмент; перелік компонент ОП та їх логічна послідовність; форма атестації здобувачів вищої освіти; матриця відповідності програмних компетентностей компонентам ОП; матриця забезпечення ПРН відповідними компонентами ОП. ОП містить обов'язкові компоненти (60 кредитів ЄКТС), котрі поділяються за циклами: 1. Загальної підготовки – ОК1-2 (6 кредитів ЄКТС); 2. Професійної підготовки – ОК3-11 (21 кредит ЄКТС). Зокрема, ОП включає ОК9 (Виробнича практика) та ОК 10 (Переддипломна практика). Вибіркові компоненти складають 24 кредити ЄКТС, котрі обираються із загальноуніверситетського каталогу відповідно до затвердженої процедури в ЗВО (<https://cutt.ly/951KeNx>). ОК складають логічну взаємопов'язану систему, яка представлена в п.2.2 «Структурно-логічна схема ОП «Бізнес-адміністрування». Всі ОК відповідають цілям навчання предметної області та спрямовані на досягнення заявлених ПРН. На думку ЕГ, можна вважати, що кожен ПРН реалістично охоплений змістом ОП (п.4 ОП «Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньо-професійної програми», п.5 ОП «Матриця забезпечення програмних результатів навчання відповідними компонентами освітньої програми»). ОП включає дослідницький (науковий) компонент, і передбачає написання кваліфікаційної роботи, під час чого досягається поглиблене, комплексне опанування матеріалу і методів самостійного дослідження, послідовного викладення, а також практичного застосування теоретичних знань для розв'язання конкретних завдань (с.4. Методичні вказівки до виконання дипломної магістерської роботи зі спеціальності 073 «Менеджмент» освітнього рівня – другого (магістерського) Частина І.). ЕГ звертає увагу на ОК 3 «Менеджмент бізнес-процесів», де в силабусі вказано ПРН, які не співпадають із заявленими в ОП: ПРН3 не відповідає за своїм змістом ОП; ПРН20 є відсутнім в матриці 5; ПРН 7, 16, 18 не знайшли відображення в ОП, хоча в матриці 5 вони вказані. ЕГ рекомендує привести силабус з ОК3 у відповідність до ПРН ОП до вересня 2023 н.р. В силабусах та РП за ОК1-2 не вказані ПРН, що обмежує розуміння конкретних результатів навчання здобувачами. ЕГ рекомендує додати як в силабусах, так і РП за ОК1 та ОК2 конкретні ПРН за цією ОП до вересня 2023 р.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеній для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

ОП «Бізнес-адміністрування» розроблено у повній відповідності до предметної області спеціальності 073 Менеджмент галузі знань 07 «Управління та адміністрування» на другому (магістерському) рівні вищої освіти. Цілі ОП досягаються повною мірою. Теоретичний зміст предметної області включає: парадигми, закони, закономірності; принципи, історичні передумови розвитку менеджменту; концепції системного, ситуаційного, адаптивного, антисипативного, антикризового, інноваційного, проектного менеджменту тощо; функції, методи, технології та управлінські рішення у менеджменті. В результаті навчання здобувач має володіти методами, методиками та технологіями: загальнонауковими та специфічними методами дослідження (розрахунково-аналітичні, економіко-статистичні, економіко-математичні, експертного оцінювання, фактологічні, соціологічні, документальні, балансові тощо); методи реалізації функцій менеджменту (методи маркетингових досліджень; методи економічної діагностики; методи прогнозування і планування; методи проектування організаційних структур управління; методи мотивування; методи контролювання; методи оцінювання соціальної, організаційної та економічної ефективності в менеджменті тощо); методи менеджменту (адміністративні, економічні, соціально-психологічні, технологічні); технології обґрунтування управлінських рішень (економічний аналіз, імітаційне моделювання, дерево рішень тощо). ЕГ констатує, що вищенаведене цілком досягається в результаті опанування ОК.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Можливості для формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачами в КНУТД регламентовано наступними Положеннями: 1. про організацію освітнього процесу (<https://cutt.ly/B51KuEa>), а саме п. 10.9 «Індивідуальний навчальний план студента», п. 10.10 «Індивідуальна траєкторія навчання студента» та п. 10.11 «Реалізації права здобувачів вищої освіти на вільний вибір навчальних дисциплін»; 2. про порядок визнання та перезарахування результатів навчання, здобутих шляхом формальної, неформальної та\або інформальної освіти та визначення

академічної різниці у КНУТД (<https://cutt.ly/751Kooa>), зокрема, здобувачі мають право на зарахування результатів неформального навчання (сертифікатних програм, майстер-класів, семінарів, тренінгів тощо); 3. про академічну мобільність учасників освітнього процесу (<https://cutt.ly/951KagC>). Відповідно до п. 2.10 Положення здобувач має право обрати навчальні дисципліни в іншому ЗВО у разі реалізації здобувачем вищої освіти права на академічну мобільність; 4. про реалізацію права на вільний вибір навчальних дисциплін (<https://cutt.ly/j51Kgia>), зокрема, в п. 2.5.3 наведено процедуру вибору здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін. Також формування індивідуальної освітньої траєкторії можливе через: вибір тематики кваліфікаційних робіт у відповідності до інтересів здобувачів (ЕГ, на запит, отримано наказ про затвердження тем кваліфікаційних робіт денної, заочної та дистанційної форм навчання, а також призначення наукових керівників) та згідно з науковою тематикою кафедри в межах затвердженого наукового напрямку (ЕГ, на запит, отримано інформацію щодо науково-дослідних тем кафедри управління та смарт-інновацій); самостійну роботу здобувачів з кожної ОК на підставі відповідних методичних рекомендацій (<https://cutt.ly/N51Kltn>). Вибіркові дисципліни складають 24 (26,67%) кредитів ЄКТС від загального обсягу ОП. ЕГ, на запит, було отримано індивідуальні навчальні плани, листи реєстрації вибіркових дисциплін, а також заяви здобувачів. Процедура обрання вибіркових дисциплін є зрозумілою учасникам освітнього процесу, що було підтверджено під час зустрічі як із здобувачами, так і випускниками ОП. Обрання вибіркових дисциплін здійснюється із загальноуніверситетського каталогу (<https://cutt.ly/E51Kxrn>), за якою наведено силабус. Здобувачі орієнтуються в порядку реалізації свого права на вільний вибір навчальних дисциплін і вважають його достатньо чітким та зрозумілим. Запис на вивчення вибіркових дисциплін за ОП відбувається при поданні документів до вступу (п. 2.5.1 <https://cutt.ly/s51KvEF>). Процес формування індивідуальної освітньої траєкторії та вибору ОК було підтверджено на зустрічі зі здобувачами, випускниками.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

На ОП «Бізнес-адміністрування» практична підготовка здобувачів включає практичні заняття, роботу над проектами, виробничу та навчальну практику. Навчальним планом передбачено проходження здобувачами за всіма формами навчання двох видів практики: в 2 семестрі виробничої практики (ОК9/6 кредитів) та в 3 семестрі - переддипломної (ОК10/9 кредитів). В результаті проходження практик здобувачі мають змогу опанувати наступні ПРН: ОК9 – 1, 2, 5, 11, 14, 16, 17; ОК10 – 1, 3, 8, 12, 14, 16, 17. В КНУТД діє Положення про організацію та проведення практичної підготовки здобувачів (<https://cutt.ly/B51KYbh>). Виробнича та переддипломна практика за ОП «Бізнес-адміністрування» здійснюється на основі розробленої кафедрою управління та смарт-інновацій Робочої програми, котра розміщена в системі МСОП (до якої ЕГ було надано доступ). У ЗВО є достатньо велика кількість договорів з підприємствами, щодо проходження практики (надано на запит ЕГ). Здобувач має змогу проходження виробничої практики або на підприємствах запропонованих ЗВО, або з яким здобувач ОП особисто уклав договір. Під час проходження практик здобувачі мають змогу опанувати компетентності потрібні для подальшої їх професійної діяльності, про що було наголошено під час спілкування з випускниками ОП. Під час зустрічі з роботодавцями, ними була висловлена позиція щодо зацікавленості подальшої співпраці із ЗВО, оскільки здобувачі пропонують періодично нові ідеї щодо вирішення практичних проблем на підприємствах.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

На ОП «Бізнес-адміністрування» створені сприятливі умови для формування та розвитку соціальних навичок (soft skills) на всіх етапах навчання. Зокрема, ОК1 Ділова іноземна мова та ОК 2 Методологія сучасних наукових досліджень з основами інтелектуальної власності дозволяють розвинути комунікативні навички, в т.ч. іншомовні, абстрактного та критичного мислення, вміння генерувати нові ідеї, творчо й раціонально реалізовувати комплексні завдання у професійній діяльності. При вивченні ОК 3-5 здобувачі мають змогу, окрім набуття професійних навичок, опанувати навички аналітичного та системного мислення. В рамках вивчення ОК 3-8 у здобувачів формуються соціальні навички. В свою чергу, вибіркові дисципліни дозволяють посилити вже набуті soft skills. Особливої уваги заслуговує використання інноваційних форм та методів навчання, зокрема, підготовка доповідей, участь у ділових іграх, майстер-класах, тренінгах, впровадженню яких передують міжнародні стажування НПП тощо. Також, соціальні навички здобувачів формуються через презентації навчальних і дослідницьких проектів, виконання групових завдань, підготовку доповідей і виступів на наукових конференціях, наукових семінарах, круглих столах, дискусійних платформах, участі у студентських конкурсах наукових робіт як всеукраїнського, так і міжнародного рівня (наприклад, Семенюк В. отримала диплом II ступеня на міжнародному конкурсі студентських наукових робіт «Управлінські, соціальні та поведінкові науки у реалізації засад сталого розвитку 27.05.2022 р.), участі у підготовці наукових статей тощо. Посилити соціальні навички здобувачі мають змогу в рамках діяльності при кафедрі управління та смарт-інновацій наукового гуртка «Креативний менеджер» (<https://cutt.ly/t51KObG>). Під час зустрічей із здобувачами, випускниками ОП ЕГ отримала підтвердження щодо наведеної в ВСО інформації стосовно формування у здобувачів соціальних навичок (soft skills). Здобувачі є вмотивованими в подальшій участі у вищенаведених заходах.

7. Зміст освітньої програми урахує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт відсутній.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Співвіднесення обсягу окремих освітніх компонентів ОП (у кредитах ЄКТС) із фактичним навантаженням здобувачів вищої освіти, яке було подано у ВСО, відповідає дійсності. Норматив обсягу одного кредиту ЄКТС дотриманий. Діючими в КНУТД Положеннями «Про організацію освітнього процесу» (<https://cutt.ly/V51KAed>) та «Про розробку освітніх програм» (<https://cutt.ly/X51KDUz>) регламентовано порядок розподілу окремих ОК. Відповідно до п.11.5 Положення про організацію освітнього процесу обсяг ОП складає 90 кр. ЄКТС з дотриманням норм щодо вибіркових дисциплін (24 кр. ЄКТС, 26%). Фактичний обсяг ОК залежить від специфіки і змісту навчальних дисциплін та передбачених для опанування ПРН. Теоретичне навчання за ОП відбувається протягом 2 семестрів, кожен семестр закінчується підсумковим семестровим контролем. Щотижневє навантаження складає 18 годин. Навантаження 1 семестру складає 30 кредитів ЄКТС, 2 семестру – 30 кредитів ЄКТС. Обсяг аудиторної роботи складає, як правило, 30 %, а самостійна робота – 70 % обсягу ОК. Діагностика навантаження відбувається під час опитування здобувачів, обговорення зі стейкхолдерами тощо. Під час зустрічей як зі здобувачами, так і випускниками ЕГ було отримано підтвердження щодо задоволеності ними тижневим навантаженням. В результаті аналізу наявних у МСОП методичних вказівок (доступ до якої було забезпечено ЗВО на запит ЕГ) ЕГ дійшла висновку, що самостійна робота здобувачів забезпечена всіма необхідними ресурсами з дотриманням Положення про організацію та навчально-методичне забезпечення самостійної роботи здобувачів вищої освіти КНУТД (<https://cutt.ly/l51KNWO>). На думку ЕГ, обсяг ОП та окремих ОК реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та зазначених ПРН.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Підготовка за дуальною формою на ОП «Бізнес-адміністрування» не здійснюється.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Освітні компоненти ОП «Бізнес-адміністрування» складають логічну взаємопов'язану систему, що дозволяє досягти заявлених у ОП цілей та ПРН, а також сприяє професійному розвитку здобувачів. Наявні широкі можливості для формування індивідуальної освітньої траєкторії, вільного вибору освітніх компонентів в розрізі професійного спрямування, зокрема через індивідуальний вибір дисциплін із загально університетського каталогу, а також в результаті вибору тематики кваліфікаційних та курсових робіт, проектів, самостійної роботи здобувачів з кожної ОК та вільного напрямку для досліджень. Позитивною практикою є те, що кафедрою здійснюється розширення бази підприємств, де здобувачі мають змогу проходити виробничу практику, попри складні умови воєнного стану.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

ЕГ звертає увагу на ОК з «Менеджмент бізнес-процесів», де в силабусі вказано ПРН, які не співпадають із заявленими в ОП: ПРН3 не відповідає за своїм змістом ОП; ПРН20 є відсутнім в матриці 5; ПРН 7, 16, 18 не знайшли відображення в ОП, хоча в матриці 5 вони вказані. ЕГ рекомендує привести силабус з ОК3 у відповідність до ПРН ОП до вересня 2023 н.р. В силабусах та РП за ОК1-2 не вказані ПРН, що обмежує розуміння конкретних результатів навчання здобувачами. ЕГ рекомендує додати як в силабусах, так і РП за ОК1 та ОК2 конкретні ПРН за цією ОП до вересня 2023 р.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Структура ОП «Бізнес-адміністрування» відповідає нормативним вимогам та спрямована на формування сучасних компетентностей необхідних у практичній діяльності сучасного менеджера. Індивідуальна освітня траєкторія реалізується здобувачами в повному обсязі. Випускники ОП є затребуваними на ринку праці. Недоліки, які були виявлені ЕГ, не є суттєвими, оскільки вони не мають великого впливу на набуття компетентностей здобувачами ОП та не впливають суттєво на процес отримання якісних освітніх послуг.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому на навчання до КНУТД оприлюднені на офіційному веб-сайті (<https://cutt.ly/U51KXzJ>) у вкладці «Вступнику – Правила прийому до КНУТД 2023». У вкладці «Вступнику» наведено інформацію стосовно вступних компаній 2020 р. (<https://cutt.ly/X51KCX3>), 2021 р. (<https://cutt.ly/w51KBpU>), 2022 р. (<https://cutt.ly/651KMRH>). На сайті ЗВО є доступ до переліку спеціальностей і освітніх програм для підготовки здобувачів вищої освіти (<https://cutt.ly/g51K1PM>), зокрема, абітурієнти у вільному доступі можуть ознайомитись із інформацією за ОП «Бізнес-адміністрування» (<https://cutt.ly/551K9GY>). У додатку 1 до правил прийому на навчання для здобуття вищої освіти у КНУТД в 2022 р. (<https://cutt.ly/i51K8UN>), а також у 2023 р. (<https://cutt.ly/x51K491>) не наведено вартість навчання за дистанційною формою здобуття освіти за ОП «Бізнес-адміністрування», тому ЕГ рекомендує ЗВО додати цю інформацію. Під час резервної зустрічі головний бухгалтер-проректор з фінансово-економічної та соціальної роботи (Вергун М.) надав цю інформацію. Незважаючи на вищенаведений технічний недолік, інформація для вступників є чіткою та зрозумілою, не містить дискримінаційних положень.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Набір на ОП «Бізнес-адміністрування» (2022 р.) відбувався згідно з затвердженими правилами прийому до КНУТД (<https://cutt.ly/i51K6al>). Зокрема, згідно з п.7.1 Правил прийому вказано, що «для вступу на навчання для здобуття ступеня магістра на основі здобутого ступеня вищої освіти за спеціальностями галузей знань 05 «Соціальні та поведінкові науки», 07 «Управління та адміністрування» – у формі магістерського тесту навчальної компетентності, фахового іспиту, індивідуальної усної співбесіди або розгляду мотиваційних листів в передбачених цими Правилами випадках». Мінімальне значення з кожного предмету ЗНО встановлене на рівні 100 балів, зокрема в додатку 9 до Правил прийому наведено інформацію щодо переведення тестових балів комплексного магістерського тесту, магістерського тесту навчальної компетентності до шкали 100-200 (<https://cutt.ly/q51LqbK>). На сайті ЗВО наведено Програму фахового вступного випробування (<https://cutt.ly/m51Ledk>), в якій зроблено акцент на розкритті специфіки ОП «Бізнес-адміністрування». На с. 32 Програми наведено критерії оцінювання відповідей (за шкалою ECTS), котрі є чіткими та зрозумілими. В додатку 10 до Правил прийому наведено Критерії оцінювання мотиваційних листів вступників до КНУТД в 2022 р. (<https://cutt.ly/o51LrVS>).

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

В КНУТД визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності. Ці правила регулюються наступними Положеннями КНУТД: 1. Положенням про організацію освітнього процесу в КНУТД (2022) (<https://cutt.ly/r51Lt19>); 2. Положенням про порядок визнання та перезарахування результатів навчання, здобутих шляхом формальної, неформальної та/або інформальної освіти та визначення академічної різниці у КНУТД (2022) (<https://cutt.ly/151Ly20>). Зокрема, в Розділі 2 «Визнання та перезарахування результатів навчання, отриманих у формальній освіті» надано вичерпну інформацію щодо цієї процедури. 3. Положенням про академічну мобільність учасників освітнього процесу КНУТД (2019) (<https://cutt.ly/Z51LooY>), де в п. 2.11 вказується, що на підставі отриманих у ЗВО-партнерах, сертифікатів, рейтингів та оцінок за системою ECTS, окремі модулі чи навчальні дисципліни, які вивчаються за навчальними планами в Університеті, за рішенням декана можуть бути перезараховані. Здобувачі ОП «Бізнес-адміністрування» підтвердили свою обізнаність в можливостях визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності. Відповідно до наведених даних в ВСО, практика застосування зазначених правил на ОП відсутня. Під час фокус-груп ЕГ отримала підтвердження від гаранта Варташової О., зав. кафедри управління та смарт-інновацій Касич А., директора офісу міжнародної та проектної діяльності Шевченко О., що для здобувачів створюються умови для участі у проектах академічної мобільності, пул яких має тенденцію до розширення. Крім обмежень встановлених під час воєнного стану, жодних інших обмежень у здобувачів для участі в них немає. ЕГ рекомендує гаранту активізувати роботу із залучення здобувачів ОП «Бізнес-адміністрування» для участі в програмах академічної мобільності.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, регулюється Положенням про порядок визнання та перезарахування результатів навчання, здобутих шляхом формальної, неформальної та/або інформальної освіти та визначення академічної різниці у КНУТД (2022) (<https://cutt.ly/Y51Ls4H>). Правила визнання результатів навчання здобутих у неформальній освіті є доступними для здобувачів, чіткими та зрозумілими. Процедура оцінювання та визнання результатів неформального та/або інформального навчання наведена в розділі 4 відповідних Правил. Так, згідно з п.4.1 Правил прийняття рішення про визнання результатів неформального та/або інформального навчання заявника здійснюється комісією випускової кафедри за підсумками оцінювання задекларованих результатів навчання. Завідувач випускової кафедри формує комісію у складі завідувача випускової кафедри з ОП, гаранта освітньої програми та науково-педагогічного працівника, відповідального за освітній компонент (п.4.2). Для оцінювання результатів неформального та/або інформального навчання заявника комісія визначає обсяг і методи демонстрації та вимірювання цих результатів навчання з урахуванням їх змісту та можливої специфіки (п.4.4). Після цього, згідно з п. 4.5. комісія приймає рішення про визнання результатів неформального та/або інформального навчання заявника, якщо за підсумками оцінювання підтверджено відповідність цих результатів результатам навчання, передбаченим відповідною ОП. Комісія приймає рішення про зарахування заявнику певного освітнього компонента освітньої програми, якщо за підсумками визнання результатів неформального та/або інформального навчання визнаються усі результати навчання, передбачені цим освітнім компонентом (п.4.7). У разі, якщо за підсумками визнання результатів неформального та/або інформального навчання визнається тільки частина результатів навчання, передбачених певним освітнім компонентом, заявнику зараховуються окремі види навчальної роботи за таким освітнім компонентом (п. 4.8). Під час аналізу ВСО та проведення відповідної фокус-групи зі здобувачами ЕГ дійшла висновку, що здобувачі знають про можливість визнання результатів навчання, здобутих через неформальну освіту, але під час навчання за ОП такими можливостями не скористалися. Тому, ЕГ рекомендує популяризувати отримання знань у неформальній освіті серед здобувачів ОП «Бізнес-адміністрування», а також додати до РП за всіма ОК інформацію щодо можливостей отримання балів здобутих у неформальній освіті та рекомендовані курси на платформах он-лайн навчання до вересня 2023 р.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Позитивним аспектом реалізації ОП є наявність бази проєктів академічної мобільності, пул яких має тенденцію до розширення.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

У додатку 1 до правил прийому на навчання для здобуття вищої освіти у КНУТД в 2022, 2023 р. (<https://cutt.ly/S51LgGp>) не наведено вартість навчання за дистанційною формою здобуття освіти за ОП «Бізнес-адміністрування», що обмежує можливості вибору форм навчання здобувачами ВО. ЕГ рекомендує ЗВО додати інформацію стосовно вартості за дистанційною формою навчання до початку вступної кампанії 2023 р. В РП за всіма ОК відсутня інформація щодо можливостей отримання балів здобутих у неформальній освіті, тому, ЕГ вважає за доцільне додати до РП як інформацію щодо можливостей отримання балів здобутих у неформальній освіті, так і про рекомендовані курси на платформах он-лайн навчання до вересня 2023 р.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Аналіз нормативної бази ЗВО дає змогу стверджувати про те, що в документах, що стосуються правил прийому, визнання результатів навчання є доступним та зрозумілим для здобувачів вищої освіти. Наявний пул проєктів академічної мобільності допомагає у професійному розвитку здобувачів. Втім, наявні несуттєві недоліки, які можливо виправити в короткі терміни. Тому, ЕГ вважає, що ОП та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 3.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

За даною ОП навчання відбувається за денною, заочною та дистанційною формою навчання. Денна форма, згідно з Положенням про організацію освітнього процесу (<https://cutt.ly/i51Lkik>), передбачає проведення навчальних занять та практичної підготовки не менше 30 тижнів упродовж навчального року. Наразі навчання відбувається в очному режимі. Заочна форма передбачає поєднання навчальних занять і контрольних заходів під час короткочасних сесій та самостійного оволодіння освітньою програмою в період між ними. У міжсесійний період здобувачі освіти самостійно навчаються у МСОП - модульному середовищі освітнього процесу (<https://cutt.ly/s51LzIW>). Дистанційна форма навчання повністю навчається через МСОП. Через цю ж платформу здобувачі отримують онлайн-консультації. Під час інтерв'ювання здобувачів та науково-педагогічних працівників ОП, було з'ясовано, що вивчення освітніх компонентів здійснюється із застосуванням традиційних та інтерактивних методів навчання: тренінги, робота в групах, комплексні практичні індивідуальні завдання, ситуативне моделювання, експерименти, кейс-методи, презентації, захисти наукових робіт, диспути, дискурси, ділові ігри. З метою посилення практичної підготовки здобувачів освіти, надання їм найсучасніших знань та компетентностей з організації та ведення бізнесу, навичок підприємництва, практичних основ маркетингової діяльності, менеджменту, управління фінансами, консалтингових послуг на факультеті управління та бізнес-дизайну постійно проводяться тренінгові цикли від провідних стейкхолдерів, бізнес-партнерів та підприємців. Цьогоріч темою циклу стала: "Бізнес в умовах війни: стан, потреби та стратегічні вектори розвитку". Тренінги проводяться у рамках участі ЗВО в проєкті Британської Ради "Creative Spark" (<https://cutt.ly/r51LvTo>). До серії тренінгів долучаються і здобувачі ОП "Бізнес-адміністрування". Студентоцентрований підхід забезпечується через самостійний вибір напрямів наукового дослідження, формування індивідуального освітнього траєкторії, тематики кваліфікаційної роботи та керівника, також можливість навчатися за індивідуальним графіком. Згідно з пунктом 7.1 розділу 7 Положенням про організацію освітнього процесу (<https://cutt.ly/251LmN5>) учасникам освітнього процесу гарантується забезпечення академічної свободи і сприятливого морально-психологічного клімату в колективі, а також розроблення нових підходів до навчання та викладання на засадах взаємодовіри, взаємоповаги, порядності, чесності, відповідальності.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Під час фокус-групи зі здобувачами було підтверджено факт того, що інформують здобувачів про цілі та очікувані результати навчання на навчального року на організаційних зборах. На першому занятті з певного освітнього компонента викладачі інформують здобувачів про цілі, зміст, програмні результати навчання, критерії оцінювання. Інформація про цілі, зміст та програмні результати навчання, порядок та критерії оцінювання міститься у силабулах, які розміщено у МСОП. В ЗВО діє електронний журнал (<https://cutt.ly/Z51LW2z>) завдяки якому здобувачі освіти можуть контролювати процес свого навчання. Згідно з Положенням про порядок і методику рейтингового оцінювання академічних досягнень здобувачів КНУТД (<https://cutt.ly/V51LRWb>) в університеті діє кредитна трансферно-накопичувальна система організації освітнього процесу, яка передбачає накопичення здобувачем балів за результати навчання протягом семестру. Бали розподіляються за змістовими модулями. Якщо дисципліна завершується екзаменом, то на підсумковий контроль відводиться 10 балів. Для дисципліни, в якій підсумковим контролем є залік, у відомість виставляється кількість балів, накопичених здобувачем протягом семестру. Якщо здобувач накопичує більше 60 балів протягом семестру, то може відмовитися від проходження підсумкового контролю. Під час спілкування зі здобувачами освіти експертна група отримала позитивні відгуки щодо такої системи розподілу балів, що спонукає до навчання впродовж семестру.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

У процесі реалізації ОП "Бізнес-адміністрування" проводиться залучення здобувачів вищої освіти до наукової діяльності, що підтверджується участю та перемогами у Міжнародних та Всеукраїнських конкурсах студентських наукових робіт, участю у наукових конференціях, публікацією статей у фахових виданнях. Так, робота Семенюк В. отримала Диплом II ступеня на Міжнародному конкурсі студентських наукових робіт «Управлінські, соціальні та поведінкові науки у реалізації засад сталого розвитку», 27 травня 2022 року. Випускниця ОП Рафальська І. здобула диплом I ступеня Всеукраїнського конкурсу дипломних робіт у 2021-2022 навчальному році. Кафедра управління та смарт-інновацій є організатором II туру Всеукраїнського конкурсу наукових робіт за спеціалізацією «Менеджмент інвестиційної та інноваційної діяльності», II туру Всеукраїнського конкурсу кваліфікаційних робіт за спеціальністю Менеджмент. У вересні 2023 р. планується Міжнародний конкурс наукових робіт здобувачів Public and Corporate Management. Також кафедра управління та смарт-інновацій є співорганізатором: Міжнародної конференції «Імперативи економічного зростання в контексті реалізації глобальних цілей сталого розвитку» (<https://cutt.ly/E51LYfC>), Міжнародної конференції «Проблеми інтеграції освіти, науки та бізнесу в умовах

глобалізації (<https://cutt.ly/951Lleu>), інших. Здобувачі даної ОП є активними учасниками наукових заходів, які організовано кафедрою управління та смарт-інновацій.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

В ЗВО здійснюється постійний процес удосконалення ОП та оновлення науково-педагогічними працівниками лекційних матеріалів, методичних видань, матеріалів Moodle за освітніми компонентами, спираючись на результати власних досліджень та сучасних практик у галузі менеджменту. Так, наприклад, на базі власного наукового дослідження в межах докторської дисертації доц. С. Бондаренко оновила зміст ОК “Управління діяльністю економічних суб’єктів”, а саме: застосування JavaScript у темі з “Основи організації діяльності економічних суб’єктів господарювання”, при вивченні теми 5 “Управління ризиками виробничої та фінансової діяльності економічних суб’єктів” вивчається застосування методу MFA. Проф. Вартанова О. оновлює зміст ОК “Бізнес-адміністрування” на базі отриманої освіти зі спеціальності “Психологія”, так психологічні особливості поведінки споживача розглядаються в темі 8 “Управління поведінкою споживача”. Проф. Касич А. вдосконалює зміст ОК “Управління бізнес-моделями та цифрова трансформація” на основі отриманої інформації під час рецензування 5 фахових видань, які індексуються в наукометричній базі даних Scopus. На кафедрі систематично працюють науковий та методичний семінари (згідно із планом засідань), на яких, зокрема, відбувається обговорення, аналіз та оцінювання концептуалізації змістового наповнення ОП, окремих ОК. До заходів долучаються роботодавці та науковці. Так, до останнього обговорення освітніх програм та їх змісту долучилися Горохова Л., директор Української асоціації з розвитку менеджменту та бізнесу освіти; Сальник О., заступник начальника управління двостороннього співробітництва – начальник відділу співробітництва з країнами Азії, Африки та Тихоокеанського регіону департаменту економічного співробітництва з Європейським Союзом та країнами світу Міністерства економіки України; Погорелов Ю., доктор економічних наук, професор, академік Академії економічних наук України, радник члена Рахункової палати; Попенко О., керівник комунальної установи КП Сумський обласний фонд підтримки підприємства Сумської обласної Ради. Академічну спільноту представляли Ситницький М., д.е.н. проф, завідувач кафедри менеджменту інвестиційної та інноваційної діяльності Київського національного університету імені Тараса Шевченка., а також Алейнікова О., професор Факультету економіки та адміністрування Університету Масарика Алейнікова О.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов’язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Викладачі кафедри залучені до міжнародних проєктів на основі яких доповнюють зміст ОК, доповнюють каталог вибіркових дисциплін, впроваджують форми проведення занять. Так, НПП брали участь у проведенні тренінгів за програмою Фандрайзинг та організація проєктної діяльності в навчальних закладах: європейський досвід, м. Краків, Польща (доц. Бугас Н. та доц. Бондаренко С., 2021 р.). НПП кафедри брали участь у програмі міжнародної академічної мобільності у Міжнародній академії Прикладних наук в Ломжі, Польща (онлайн) (проф. Касич А., доц. Цалко Т., доц. Невмержицька С., 2023 р.). НПП кафедри спільно з міжнародними партнерами подали 4 проєкти Erasmus+. На даний момент реалізується проєкт VENUB4YOU. Також, ЗВО є учасником ініціативи Британської Ради «CREATIVE SPARK» (<https://cutt.ly/351LAvs>). Здобувачі освіти залучені до академічної мобільності. Так, згідно з наказом №297 від 25.11.2022 року здобувачі даної ОП (Асцатрян А., Давиденко І., Коваленко В., Малюшенко О., Кравченко С., Семенюк В., Тимошенко В.) пройшли стажування у Вищій школі Агробізнесу в Ломжі (онлайн). У 2021 році здобувачі (Асцатрян А., Семенюк В., Малюшенко О., Буряк О., Ляшенко Г., Мандрикін А.) брали участь у тренінгу з проєктного менеджменту в межах проєкту “Посилення соціальної відповідальності університетів для досягнення сталого розвитку”.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Навчання здобувачів здійснюється за трьома формами навчання (денна, заочна та дистанційна), що дозволяє залучати більше здобувачів незалежно від їх локації. Наявність віртуального середовища МСОП з методичним забезпеченням ОК, яке дозволяє ефективно організувати навчання при обмеженнях, які спричинені коронавірусом та військовим станом. КНУТД має власну систему оцінювання знань здобувачів (90% накопичують здобувачі в процесі навчання та 10% - підсумковий контроль), яка отримує позитивні відгуки від здобувачів освіти. Дана система робить акцент саме на процесі навчання та спонукає здобувачів бути активними впродовж всього семестру. Навчальний процес поєднано з науковими дослідженнями, що підтверджується великою кількістю публікацій здобувачів та перемогами у конкурсах наукових праць. У ЗВО здійснюється постійний процес удосконалення ОП та оновлення науково-педагогічними працівниками лекційних матеріалів, методичних видань, матеріалів МСОП за освітніми компонентами, спираючись на результати власних досліджень та сучасних практик у галузі менеджменту. У ЗВО реалізуються міжнародні проєкти, здобувачі та викладачі долучаються до академічної мобільності в онлайн-режимі.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Навчання здобувачів дистанційної форми навчання відбувається за презентаціями, які розміщено у МСОП. Рекомендуємо розширити перелік навчально-методичних матеріалів за якими навчаються здобувачі дистанційної форми навчання та додати відео-лекції для кращого засвоєння матеріалу ними.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Аналіз системи навчання і викладання за даною ОП дозволяє стверджувати, що усі підпункти відповідають вимогам. Втім, на думку ЕГ навчально-методичне забезпечення для здобувачів дистанційної форми навчання є недостатньою, тому рекомендуємо розширити перелік навчально-методичного забезпечення відеолекціями. Зважаючи на наведені сильні сторони та недоліки, що не є суттєвими, ЕГ дійшла висновку, що Критерій 4 відповідає рівню В.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

ЕГ встановлено, що форми контрольних заходів в університеті регулюються пунктом 12.4 та розділом 13 Положенням про організацію освітнього процесу (<https://cutt.ly/b51LDZg>) та розділом 5 та 6 Положення про порядок і методику рейтингового оцінювання академічних досягнень здобувачів КНУТД (<https://cutt.ly/Z51LGTq>). Видами контрольних заходів є вхідний, поточний (тематичний) контроль; модульний контроль; рубіжний контроль; підсумковий (семестровий контроль, що проводиться у формі екзамену або заліку, атестація). Форми поточного та підсумкового контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти та критерії їх оцінювання визначають робоча програма навчальної дисципліни, що складена на підставі робочого навчального плану, та силабусу, які розміщено у дистанційних курсах на платформі МСОП (<https://cutt.ly/a51LXPg>). На даній платформі здобувачі також мають доступ до змісту завдань для поточного, модульного та підсумкового контролів. Підсумковий контроль зазвичай проходить у формі тестування у МСОП. В ЗВО існує практика накопичення оцінок протягом семестру, коли здобувач може отримати оцінку автоматом, при чому здобувач має можливість прийти на екзамен і покращити бал (пункт 6.11-6.13 Положення про порядок і методику рейтингового оцінювання академічних досягнень здобувачів КНУТД (<https://cutt.ly/C51LBwm>). Під час фокус-групи зі здобувачами освіти було з'ясовано, що здобувачі задоволені такою системою оцінювання. На першому занятті з дисципліни викладач обов'язково інформує здобувачів освіти про контрольні заходи з дисципліни. Розклад екзаменів здобувачі дізнаються у МСОП. Також, в особистих кабінетах здобувачів освіти у модульному середовищі є інформація щодо дисциплін, які вивчаються протягом семестру з датами та формами проведення контрольних заходів. НПП повідомляють здобувачів про розклад контрольних заходів чи про іншу, важливу для реалізації освітнього процесу інформацію, додатково електронною поштою, через групи у соціальних мережах, через розділ "Повідомлення", "Форум" або "Новини" у МСОП, що було підтверджено під час фокус-груп з викладачами та здобувачами освіти.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Форма атестації здобувачів ОП "Бізнес-адміністрування" за спеціальністю 073 Менеджмент другого (магістерського) рівня вищої освіти - публічний захист кваліфікаційної роботи, що відповідає Стандарту вищої освіти зі спеціальності 073 Менеджмент другого (магістерського) рівня вищої освіти (<https://cutt.ly/m51LNMP>). Згідно зі Стандартом кваліфікаційні роботи оприлюднюються на офіційному сайті закладу вищої освіти або його підрозділу, або у репозитарії закладу вищої освіти. У КНУТД кваліфікаційні роботи магістрів за даною ОП розміщено у репозитарії закладу на вкладці "Перегляд" - "Кваліфікаційні випускні роботи здобувачів вищої освіти КНУТД" - "Магістерські роботи". У репозитарії роботи розміщено у повному обсязі, але не усіх здобувачів. Так, роботи Бодько Є., Яценко М., Притули М, Березинець А, Куденко А, Насарідзе Н. відсутні у репозитарії. Відповідно до Стандарту кваліфікаційна робота має передбачати розв'язання складної задачі або проблеми в сфері менеджменту, задачі або проблеми в сфері менеджменту, що потребує здійснення досліджень та/або інновацій і характеризується комплексністю і

невизначеністю умов, із застосуванням теорій та методів економічної науки. Згідно з наказом про затвердження тем кваліфікаційних робіт денної, заочної та дистанційної форм навчання, а також призначення наукових керівників, який був наданий на запит, ЕГ констатує, що теми кваліфікаційних робіт повністю відповідають сфері менеджменту.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила проведення контрольних заходів регулюються 12.4 та розділом 13 Положенням про організацію освітнього процесу (<https://cutt.ly/x51L1A3z>) та розділом 5 та 6 Положення про порядок і методику рейтингового оцінювання академічних досягнень студентів КНУТД (<https://cutt.ly/M51L2Ng>). Об'єктивність екзаменаторів забезпечується проведенням контрольних заходів у письмовій формі, та за допомогою МСОП у тестовій формі (в даному випадку відповіді перевіряються автоматично), про що наголошували здобувачі під час фокус-групи. Процедура розгляду апеляцій підсумкового контролю регулюється розділом 7 Положення про порядок і методику рейтингового оцінювання академічних досягнень студентів КНУТД (<https://cutt.ly/k51L3Dc>). Згідно з Положенням здобувач освіти, який не погоджується з результатом підсумкового контролю має право подавати заяву (апеляцію) на ім'я ректора за погодженням декана факультету/директора інституту у день проведення екзамену або не пізніше 15:00 наступного робочого дня. Далі створюється апеляційна комісія, яку очолює представник адміністрації ЗВО. До складу комісії обов'язково входять представники студентського самоврядування. Здобувачі освіти знайомі з процедурою куди звертатися у разі виникнення такої ситуації. Але здобувачами, викладачами та студентським самоврядуванням під час відповідних фокус-груп було зазначено, що випадків розгляду апеляцій на проведення контрольних заходів за даною ОП не було. Повторне проходження контрольних заходів здобувачами вищої освіти регулюється розділом 13 Положенням про організацію освітнього процесу (<https://cutt.ly/T51L84I>) та розділом 5 та 6 Положення про порядок і методику рейтингового оцінювання академічних досягнень студентів КНУТД (<https://cutt.ly/G51L7aA>). За розробленими процедурами повторне складання екзамену здійснюється після сесії, у період ліквідації заборгованостей. Процедура перескладання екзамену з метою підвищення оцінки також прописана в вищенаведених положеннях. За час існування ОП не було випадків повторного проходження контрольних заходів та перескладання екзаменів з метою підвищення оцінки.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

У КНУТД створена та застосовується ціла низка документів, які регулюють питання академічної доброчесності. Основним із них є Кодекс академічної доброчесності (<https://cutt.ly/m51Zqts>). Впроваджена система особистого зобов'язання дотримання норм академічної доброчесності здобувачами вищої освіти та НПП. У відповідному протоколі перед початком навчання здобувачі та, при прийомі на роботу, викладачі, знайомляться під особистий підпис з правилами дотримання академічної доброчесності. Відповідальність за ведення даного протоколу несе завідувачка кафедрою, що було підтверджено Касич А. під час фокус-групи. У силабусах до кожного освітнього компоненту міститься розділ "Політика курсу" в якому наголошується на обов'язковому дотриманні здобувачами академічної доброчесності, а саме: самостійному виконанні всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою даної навчальної дисципліни; наведенні посилань на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; наданні достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації. Керівники кваліфікаційних робіт особисто повідомляють здобувачів освіти про недопущення порушень академічної доброчесності, наголошують на необхідності дотримання принципів академічної доброчесності, недопущення академічного плагіату в наукових роботах, фабрикації, фальсифікації, списування тощо. Для протидії порушення академічної доброчесності використовується наступне програмне забезпечення: програма Anti-Plagiarism v-15.257 для перевірки кваліфікаційних робіт та програма Unichack для перевірки наукових робіт (статей, тез та ін.). Перевірка кваліфікаційних робіт на ознаки плагіату здійснюється відділом моніторингу якості підготовки фахівців та аналітичної роботи, які надають звіт про перевірки на кафедру. Також, кваліфікаційні роботи розміщуються у репозиторії КНУТД для подальшого запобігання плагіату. Заклад проводить інформаційні заходи для здобувачів освіти щодо необхідності дотримання академічної доброчесності та неприпустимості академічного плагіату в усіх видах наукових робіт. Так, керівник Центру менеджменту якості освітньої діяльності І. Пономаренко регулярно проводить лекції з академічної доброчесності для здобувачів ЗВО. У лютому 2023 р. лекцію було проведено і для здобувачів ФУБД (<https://cutt.ly/z51ZwZR>), про що було зазначено здобувачами освіти під час відповідної фокус-групи. Також, у каталозі вибіркового ОК здобувачам пропонується ДВВС Академічне письмо та доброчесність (<https://cutt.ly/R51Zrzp>). Згідно з інформацією, що зазначена у відомостях самооцінювання та з'ясована під час фокус-груп ситуацій щодо порушення академічної доброчесності на ОП "Бізнес-адміністрування" не було.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

В ЗВО існує практика накопичення оцінок протягом семестру, що дозволяє здобувачам отримати оцінку за поточним рейтингом без складання підсумкового контролю. Активна та систематична робота щодо недопущення порушення академічної доброчесності (роз'яснювальні бесіди, система особистого зобов'язання дотримання норм академічної доброчесності здобувачами вищої освіти та НПП, у силабусах наголошується про дотримання принципів академічної доброчесності).

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

У репозиторії КНУТД розміщено не всі кваліфікаційні роботи здобувачів освіти, які закінчили навчання у 2022 році. Рекомендуємо призначити відповідального за розміщення робіт у репозиторії, який буде контролювати процес оприлюднення кваліфікаційних робіт.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

ЗВО демонструє відповідність критерію 5 на достатньо високому рівні. Втім, експертною групою встановлено, що не всі кваліфікаційні роботи наявні у репозитарії ЗВО. Враховуючи позитивні практики та несуттєвий недолік, який може бути усунутий в найкоротший термін. ЕГ дійшла висновку, що Критерій 5 відповідає рівню В.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

ЕГ проаналізовано надані у відомостях самооцінювання дані щодо кадрового забезпечення програми: навчальний процес в межах обов'язкової частини ОП "Бізнес-адміністрування" забезпечують 7 викладачів, серед яких 3 професори та 4 доценти, усі демонструють високі або достатні умови відповідності п. 38 ЛУ провадження освітньої діяльності (варто відмітити проф. Касич А., яка має 13 підпунктів за своєю кваліфікацією). Академічна кваліфікація переважної більшості викладачів підтверджується відповідністю профілю освіти, науковим потенціалом (спеціальність, за якою присуджено науковий ступінь), актуальними науковими публікаціями, зміст яких відповідає проблематиці дисциплін, зокрема викладачі мають публікації у виданнях, що індексуються у scopus та wos (від 1 статті до 21 за останні три роки - проф. Касич А.), а також систематичною участю у програмах підвищення кваліфікації, напрям яких є дотичним до змісту дисциплін або стосується розвитку компетентностей викладача/дослідника. Перевагою є широка сфера, в якій викладачі обирають напрями професійного зростання - академічні програми КНУТД, інших провідних українських університетів, бізнес-освіти, міжнародні стажування, програми державних органів (Касич А., Вартанова О., Цалко Т., Бондаренко С.). Професійна кваліфікація викладачів підтверджується досвідом практичної діяльності (Злотенко Б., наукове консультування ПрАТ «Тепличний»; Бугас Н., член ГО «Сінтагма»; Бондаренко С., практична робота на ПрАТ «Чернігівська взуттєва фабрика «Берегиня», планово-економічний відділ). Перевагою є участь викладачів у діяльності професійних асоціацій (Касич А., Гудкова Н., Бугас Н., Цалко Т., Бондаренко С. - Українська асоціація з розвитку менеджменту та бізнес-освіти, Українська асоціація когнітивної лінгвістики і поезики, Українська асоціація досконалості та якості). В ході спілкування з викладачами ЕГ отримала можливість відчувати прагнення викладачів зростати, оновлювати свої курси відповідно новітнім трендам в менеджменті та економіці, опанувати нові викладацькі компетентності, щиро орієнтацію на потреби здобувачів та зацікавленість у їхньому зростанні, готовність мотивувати, підтримувати, задавати високі планки професійного розвитку. Отже, ЕГ має усі підстави визначити високий рівень кваліфікації викладачів, що забезпечують навчальний процес ОП "Бізнес-адміністрування".

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Процедури конкурсного добору викладачів у КНУТД регламентуються Положенням про проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад НПП (<https://cutt.ly/d51Zsgs>), вимоги до претендентів на заміщення вакантних посад НПП (<https://cutt.ly/A51ZfLK>), Статутом КНУТД (<https://cutt.ly/d51ZktP>). Конкурс є прозорим та відкритим. В ході інтерв'ю з керівництвом, викладачами, адміністративним персоналом встановлено, що в КНУТД забезпечено дотримання встановлених законодавством вимог щодо конкурсного відбору, є додаткове врахування результатів внутрішнього рейтингування НПП (що є позитивною практикою) згідно з Положенням про рейтингове оцінювання діяльності НПП КНУТД (<https://cutt.ly/B51ZceH>); що процедури проведення конкурсу є відкритими, рішення приймаються за принципом колегіальності; фактів щодо застосування дискримінаційних ознак та суб'єктивних вимог при проведенні конкурсного відбору не встановлено. Рівень професіоналізму викладачів встановлюється за наявністю наукового ступеня, вченого звання, кількістю та якістю наукових та навчально-методичних публікацій, стажування, показників професійної кваліфікації, педагогічної майстерності. Загалом ЕГ відмічає досить високі вимоги до претендентів на вакантні посади, що забезпечує якісний кадровий склад кафедр. В ході інтерв'ю йшлося про те, що також враховуються результати рейтингового оцінювання діяльності НПП, які проводяться щорічно. Якісні характеристики кваліфікації НПП є підтвердженням ефективності конкурсних процедур.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Важливою перевагою, що має значний потенціал підвищення якості ОП «Бізнес-адміністрування» є надійне коло партнерів, випускників, роботодавців, які з готовністю підтримують ФУБД, кафедру і готові брати участь в організації та реалізації освітнього процесу, що було підтверджено в ході інтерв'ю з представниками цієї категорії респондентів та здобувачів. Приклади участі роботодавців у процесах організації та реалізації освітнього процесу, наведені у відомостях самооцінювання (Круглий стіл «Освітні програми кафедри управління та смарт-інновацій» (16.12.2022 р.); <https://cutt.ly/K51Zbam> та інші) позитивно згадуються здобувачами, проте характеризують період 2021-2022 років. Роботодавці на зустрічі підтвердили, що співпрацюють з кафедрою УСІ та надають можливість проходження практики здобувачами даної ОП, стажування викладачів, а також зазначили факти долучення до роботи екзаменаційних комісій у вигляді захисту кваліфікаційних робіт (І. Рєпіна), підкреслили потужну наукову співпрацю (М. Ситницький, Л. Горохова, Ю. Погорєлов, О. Алейнікова - Університет Масарика, Чехія). Усі учасники висловили готовність до розширення співпраці, зацікавленість у викладанні (що було би корисним через значний управлінський досвід), М. Ситницький пропонує співпрацю за програмою розвитку лідерських компетентностей, на міжнародному рівні, зокрема в рамках проєктів Британської ради. Роботодавці також готові стати партнерами кафедри УСІ для реалізації дуальної форми здобуття вищої освіти. Але, чинний досвід участі роботодавців в організації освітнього процесу не є системним, тому ЕГ пропонує гаранту планувати на початку кожного навчального року зустрічі з партнерськими компаніями та установами, що будуть спрямовані на опанування професійних компетентностей в умовах реального бізнес-середовища.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

ЕГ в ході інтерв'ю отримала підтвердження щодо участі здобувачів у серії заходів, проведених професіоналами-практиками: в рамках Угоди про співробітництво з Міжнародною академією Прикладних наук в Ломжі, тренінг «Підвищення конкурентоспроможності українських регіонів та розвиток польсько-українського економічного співробітництва»; тренінг від креативного директора компанії «Перший метр» Козленкова О. (<https://cutt.ly/r51ZWAs>); цикл тренінгів «Бізнес в умовах війни: стан, потреби та стратегічні вектори розвитку»: зустріч з Черняхівською М. (менеджер, маркетплейс «MADE WITH BRAVERY»); Дегтяровою Н. (інтернет-маркетолог БГ «Синергія»); Лучною О. (директор ТОВ «Перший адміністратор пенсійного фонду»); Ткаченко В. (маркетингова агенція Tkachenko&Mugoniuk); Кухарем М. (ст.економіст "Економічні перспективи України"), іншими практиками (<https://cutt.ly/G51ZYq6>). Здобувачі за окремим ОК прослухали лекції професіоналів-практиків: за ОК 8 – лекція в форматі «free talk» на тему: «ІТ бізнес як тренд ХХІ століття» (Ю. Погребняк, проєктний та ресурсний менеджер компанії ЕРАМ Україна); за ОК 5 на тему «Український досвід управління комунікацією брендів під час війни», засновник креативної рекламної агенції HUMAN С. Шустов. Є приклади залучення іноземних професіоналів-практиків: в межах курсу проведено лекції Алейніковою О., професором Факультету економіки та адміністрування Університету Масарика, Чехія. Зважаючи на зазначені терміни проведення окреслених заходів (2022-23 рр.), тематику та орієнтацію змісту лекцій на здобувачів, які здобувають освіту за окремими напрямками професійного спрямування або на розвиток soft skills, ЕГ вважає, що діяльність залучення професіоналів-практиків до проведення аудиторних занять має фрагментарний характер. Тому рекомендуємо запланувати лекції від практиків в межах аудиторних занять з певних дисциплін для досягнення програмних результатів навчання.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

ЕГ констатує високий рівень уваги КНУТД до формування інституційних умов для професійного розвитку викладачів та результативність створеної системи, що підтверджується зацікавленою участю викладачів у програмах підвищення кваліфікації, актуальним змістом запропонованих викладачам курсів, позитивними відгуками щодо

якості навчального контенту, зручної форми комунікації з відповідними підрозділами та можливості гнучко і безкоштовно планувати своє професійне зростання в межах ЗВО. Діяльність системи професійного розвитку викладачів регламентується Положенням “Положення про підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників КНУТД” (<https://cutt.ly/151ZIEB>). Підрозділи, що забезпечують функціонування цієї системи: Центр підвищення кваліфікації та дистанційної освіти (<https://cutt.ly/I51ZPKm>), Навчально-методичний центр управління підготовкою фахівців (<https://cutt.ly/D51ZSOe>), що забезпечує підвищення кваліфікації НПП закладів освіти України за напрямками програм академічної мобільності, інститут післядипломної освіти (<https://cutt.ly/e51ZGO9>). Викладачі також активно використовують можливості підвищення кваліфікації в інших українських та європейських університетах, міжнародні стажування, зростання через залучення до практичної діяльності. Показовими прикладом є проф. Касич А., яка пройшла підвищення кваліфікації за програмами: International 3 Months Workshop «Erasmus+ Virtual Exchanges Project Writing and Submitting», (online); The Creative Spark Project (British Council) 2018 (<https://cutt.ly/151ZJSB>); ERASMUS-EDU-2021-VIRT-EXCH-NDICI Virtual Exchanges with other specific regions in the world 2021; ERASMUS-EDU-2022-VIRT-EXCH Virtual Exchanges with other specific regions in the world – Project writing teams leader: 21S4NR – The 21st-century skills for a new reality; Erasmus+Capacity building in the field of higher education Strand 3 - Structural reform projects 2023 – Project writing teams leader: EDUOEU. Проф. Вартанова О. наразі бере участь у міжнародному освітньому проекті VIRTUAL YOUTH BUSINESS HUBS INTERNATIONAL NETWORK VEHUB4YOU, 2023-26. Бондаренко С. – Міжнародне стажування в м. Краків, Польща за програмою «Фандрейзинг та організація проектної діяльності в навчальних закладах: європейський досвід» 2021 р. На зустрічі із викладачами було озвучено, що система підвищення кваліфікації дієва, враховує власні потреби викладачів та підвищує їх фаховість. ЕГ підкреслює комплексний вплив трьох чинників: висока зацікавленість викладачів у власному професійному зростанні, наявність гарних інституційних умов для цього та стимулюючий вплив внутрішнього менеджменту (рейтингування НПП, умови конкурсного відбору, преміювання за особливі досягнення та результати), що забезпечує динамічний та якісний процес посилення кадрового забезпечення ОП.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Високі показники викладацької майстерності, які продемонстровані в межах ОП “Бізнес-адміністрування” є результатом системної багаторічної роботи КНУТД, керівництва ФУБД та кафедрою управління та смарт-інновацій, що базується на усвідомленні вирішального впливу на якість освіти особистості та професіоналізму викладача. Ця діяльність охоплює комплекс напрямів. По-перше, внутрішня система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти орієнтує викладачів на формальні показники відповідності академічної та професійної кваліфікації та контролює це на рівнях освітньої програми, кафедри, факультету. По-друге, є система матеріального заохочення викладачів, стимулюючих надбавок та інших заохочень, що передбачені Статутом ЗВО (<https://cutt.ly/J51ZXe7>). В ході інтерв'ю отримано підтвердження від викладачів та керівництва щодо застосування формату преміювання в кінці кожного навчального року за наявності інформацію щодо власної професійної діяльності. ЕГ вважає це прийнятним для винагороди за разові щорічні показники професійної діяльності. По-третє, стимулюючий вплив має система рейтингування, яка враховує колективні результати (рейтингування регламентується Положенням про рейтингове оцінювання діяльності НПП (<https://cutt.ly/J51ZXe7>) та персональні показники діяльності НПП за результатами рейтингового оцінювання (<https://cutt.ly/J51ZXe7>). Брошура з роз'ясненням принципів рейтингу (<https://cutt.ly/rVCpWoS>), результати якого щорічно оприлюднюються на сайті ЗВО (<https://cutt.ly/lVCpAAo>), підрозділ «Результати щорічного оцінювання»). По-четверте, додатково існує практика заохочування НПП за опубліковані статті у виданнях, що входять до міжнародних наукометричних баз Scopus та WoS (Наказ КНУТД від 17.02.2015 р., № 31 «Про заохочення щодо підвищення результативності науково-дослідної роботи»). П'ятим напрямом є преміювання за публікації, які проіндексовані в наукометричних базах Scopus і Web of Science (факти підтверджені викладачами). ЕГ вважає, що в КНУТД створена багатовекторна система стимулювання викладачів, що спонукає їх до професійного розвитку.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Висококваліфіковані викладачі, що постійно розвиваються в професійній сфері є мотивованими та зацікавленими у розвитку здобувачів. Наявність надійного кола компаній-партнерів, роботодавців, випускників, які готові до активної участі в організації та реалізації освітнього процесу. Якісна та результативна система професійного розвитку викладачів. Наявність системи щорічного рейтингування НПП, що дозволяє ЗВО проводити щорічний моніторинг методичної, наукової та організаційної діяльності НПП та враховувати його результати при переобранні на посади та укладання договорів (контрактів).

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Відсутність системної роботи, спрямованої на залучення професіоналів-практиків, експертів галузі бізнесу до проведення аудиторних занять. ЕГ пропонує гаранту планувати на початку кожного навчального року зустрічі з партнерськими компаніями та установами, що будуть спрямовані на опанування професійних компетентностей в умовах реального бізнес-середовища. ЕГ рекомендує до початку 2023-24 н.р. запланувати системну діяльність

шляхом визначення тем, аудиторних годин в межах певних ОК, передбачити умови для досягнення результатів навчання та відпрацювання компетентностей, забезпечити включеність усіх здобувачів ОП.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Відповідність вимогам критерію 6 має значний рівень узгодженості, проте є потреба в оновленні підходів щодо залучення професіоналів-практиків. Враховуючи готовність ЗВО до удосконалення та некритичний характер наведених зауважень, ЕГ пропонує оцінити відповідність критерію 6 в цілому на рівні В.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Фінансові та матеріально-технічні ресурси, що забезпечують реалізацію освітньої програми формуються за рахунок коштів ЗВО і на думку ЕГ є достатніми для якісного та ефективного функціонування освітньої програми. В наданих матеріалах щодо забезпечення освітньої програми ЕГ було продемонстровано приміщення закладу освіти, гуртожитків, укріття, актових та спортивних залів та інших приміщень, якими здобувачі вищої освіти можуть користуватися на основі вільного безоплатного доступу, що було підтверджено під час спілкування із фокус-групами. Відмічено високий рівень забезпечення ОП, зокрема, новітньою технікою в комп'ютерному класу загальноуніверситетського фонду з відповідним програмним забезпеченням, що застосовуються при реалізації даної ОП та мультимедійним обладнанням. Доступ до навчально-методичного забезпечення здійснюється через доступ до абонементу бібліотеки та до модульного середовища освітнього процесу (МСОП), яке розроблене в КНУТД, в якому розміщуються лекційний матеріал, посилання на корисні ресурси та додаткову літературу, методичні вказівки до курсів, лабораторних, контрольних тощо (<https://msnp.knutd.edu.ua/login/index.php>). Під час огляду МТБ було продемонстровано, що в цьому середовищі розміщено всі методичні посібники та книги, які необхідні для тої чи іншої дисципліни. Доступ до електронної бібліотеки КНУТД здійснюється з офіційного вебсайту закладу або за посиланням: <https://cutt.ly/q51Z9l7>. Бібліотека ЗВО має широкий спектр друкованих та електронних матеріалів, має доступ до міжнародних наукометричних баз, під час проведення фокус-груп було підтверджено, що учасники освітнього процесу активно користуються її послугами. Здобувачами та випускниками під час зустрічей було підтверджено інформацію викладачів, що на парах ті використовують інтерактивні методи навчання. ЗВО, на запит ЕГ, надало перелік програмного забезпечення (з відповідними ліцензіями), що використовується для організації освітнього процесу, зокрема: МСОП - освітня інформаційна система на базі Moodle; пакет спеціалізованого хмарного програмного забезпечення й інструментів для спільної роботи Google Workspace (Gmail, GDrive, Google Meet та ін.); система «Електронний журнал»; платформа для online-конференцій Zoom; Microsoft Office 365 та інші безкоштовні програмні продукти. Також, в ЗВО є навчальний центр «Студентське кафе», Центр студентського спорту, спортивно-оздоровчий табір «Молодіжний», що може безперешкодно та безкоштовно використовуватися здобувачами вищої освіти для відпочинку, проведення тематичних заходів (зокрема органами студентського самоврядування) та самопідготовки. ЕГ встановлено наявність інфраструктури для осіб з особливими освітніми потребами. На думку ЕГ, ресурсне забезпечення матеріально-технічної бази реалізації ОП є достатнім, для надання якісних освітніх послуг та досягнення визначених програмних результатів навчання за даною ОП.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

На зустрічах із фокус-групами експертна група пересвідчилася в тому, що всі учасники освітнього процесу мають безперешкодний та безкоштовний доступ до матеріально-технічного забезпечення ОП, приміщень закладу освіти, в тому числі до актових та спортивних залів, навчальних аудиторій, бібліотеки, інших приміщень для самопідготовки та відпочинку. Також, на території закладу освіти є безкоштовний доступ до мережі Інтернет, якою можуть безкоштовно користуватися всі учасники освітнього процесу. ЕГ вважає, що за даним підкритерієм встановлена повна відповідність.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

В результаті огляду матеріально-технічної бази, зокрема приміщень, які використовуються під час надання освітніх послуг здобувачам ОП ЕГ дійшла висновку, щодо її безпечності. Зокрема, всі приміщення ЗВО оснащені необхідними системами безпеки та сповіщення, наявна служба охорони, в аудиторіях у легкодоступних місцях знаходяться вогнегасники та системи протипожежної безпеки, є вказівники руху, система оповіщення та наявність обладнаних укриттів. Згідно Наказу від 22.06.2022 №122 Про планування та організацію освітнього процесу на 2022/2023 н.р. з урахуванням правового режиму воєнного стану в ЗВО було: приведено у готовність наявного фонду захисних споруд цивільного захисту персоналу та здобувачів вищої освіти Університету відповідно до листа ДСНС України від 14.06.2022 № 03-1870/162-2; здійснено перевірку приміщень гуртожитків, інших будівель (споруд) та прилеглих територій на наявність вибухових предметів фахівцями ДСНС України; перевірено готовності евакуаційних шляхів у гуртожитках інших будівель відповідно до норм законодавства та локальних систем оповіщення, забезпечено розміщення покажчиків руху до укриття під час оголошення сигналу «Повітряна тривога»; проведено тренування серед працівників Університету здобувачів вищої освіти та мешканців гуртожитків КНУТД про оголошення сигналу «Повітряна тривога». 29.07.2022 р. комісією під головуванням проректора Моргулець О. було здійснено перевірку готовності приміщень навчальних корпусів №1, №1 (дизайн), №3, №4, №5, №9 до початку нового 2022/23 н.р. (Акт перевірки готовності навчальних приміщень КНУТД до початку 2022-2023 навчального року від 29.07.2022 р.). Відповідно Правил внутрішнього розпорядку в КНУТД (<https://cutt.ly/B59iIoa>) всі учасники освітнього процесу повинні виконувати вимоги інструкцій з охорони праці, техніки безпеки, санітарії, протипожежної безпеки (<https://cutt.ly/u59iPCi>). ЕГ констатує, що гуртожитки також відповідають санітарно-гігієнічним вимогам та здобувачі задоволені їх станом. В ЗВО створено Центр психологічної підтримки, який очолює Кириченко Р. (наказ №61 від 22.02.2022р.) (<https://cutt.ly/G59iD2o>). Під час зустрічі з ЕГ, Кириченко Р. підтвердила, що їх Центр забезпечує умови для допомоги здобувачам у вирішенні будь-яких ситуацій. В свою чергу, на зустрічі зі здобувачами, ЕГ отримала підтвердження про вищезазначене та сприятливий морально-психологічний клімат на факультеті. ЕГ дійшла висновку, що в ЗВО створено широкі можливості для здобувачів щодо реалізації їх потреб та інтересів не лише у навчальній сфері, а й під час працевлаштування.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

На ОП «Бізнес-адміністрування» інформування здобувачів освіти здійснюється за допомогою: 1) офіційного веб-сайту ЗВО (<https://cutt.ly/F51XeuN>), де розміщено всі важливі нормативні документи, остання інформація про навчання та різнопланові оголошення для стейкхолдерів; 2) внутрішнє модульне середовище освітнього процесу (<https://cutt.ly/351Xrna>), яке є доступним для кожного учасника освітнього процесу. В ньому розміщено всю необхідну інформацію для легкого навчання здобувачів. ЕГ для ознайомлення із даним середовищем було надано тимчасовий доступ до нього; 3) соціальні мережі для оперативного інформування здобувачів про зміни в навчальному процесі; 4) соціальні мережі органів студентського самоврядування та закладу освіти. На зустрічі із представниками студентського самоврядування та профспілки було відмічено, що останніми ведеться активна робота по комунікації із здобувачами саме через соціальні мережі. Соціальну підтримку здобувачі вищої освіти отримують від кураторів академічних груп або під час комунікації зі студентським самоврядуванням та профспілкою, про що ЕГ було повідомлено під час спілкування з відповідними фокус-групами. Під час зустрічей із фокус-групами ЕГ з'ясувала, що кожний учасник освітнього процесу в різні доступні способи може звернутися до адміністрації ЗВО, викладачів чи представників студентського самоврядування зі скаргами, пропозицією чи проханням про допомогу при виникненні конфліктних ситуацій або з інших вагомих причин. Політика та процедури запобігання конфліктним ситуаціям реалізуються в КНУТД відповідно до Положення про політику та процедури врегулювання конфліктних ситуацій у КНУТД (<https://cutt.ly/u51XuLD>) та Антикорупційної програми КНУТД (<https://cutt.ly/951XpRO>). Під час спілкування із НПП ЕГ була запевнена, що вся необхідна інформація повідомляється здобувачам вищої освіти під час виховних годин, а також на перших заняттях з дисципліни, що було підтверджено під час спілкування зі здобувачами.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

У КНУТД створено умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, зокрема навчальні корпуси оснащені засобами безперешкодного доступу осіб з особливими потребами відповідно до вимог державних будівельних норм (пандуси на вході до будівлі (корпуси 1-2, 3, 4), ліфти (корпуси 1-2, 4); корпус 1 та корпус 4, в яких провадиться діяльність за ОП, облаштовані місцями загального користування для здобувачів з особливими освітніми потребами. Під час огляду матеріально-технічної бази гарант та представники адміністрації ЗВО продемонстрували створену безбар'єрність закладу. Проте ЕГ відмічено, що для здобувачів із вадами зору відсутні інформаційні панелі написані шрифтом Брайля. Але даний недолік вирішується у ЗВО за рахунок затвердженого Порядку супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у КНУТД (<https://cutt.ly/zBWP1Et>). Задля персоніфікованого освітнього простору потенційних здобувачів із особливими освітніми потребами може бути застосована дистанційна форма навчання. За період реалізації ОП здобувачі з особливими освітніми потребами не навчались. ЕГ вважає, що на ОП створені достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

У КНУТД сформовано чітку та зрозумілу політику та процедури вирішення конфліктних ситуацій, а інформація є доступною для всіх учасників освітнього процесу. Основними документами, які регламентують політику і процедури вирішення конфліктних ситуацій в ЗВО є Положення про політику та процедури врегулювання конфліктних ситуацій у КНУТД (<https://cutt.ly/u51XY3X>) та Антикорупційна програма КНУТД (<https://cutt.ly/6BWAtmP>). Під час зустрічей із адміністративним персоналом, студентським самоврядуванням, профспілкою студентів, НПП, здобувачами та випускниками ЕГ дійшла висновку, що конфліктних ситуацій, пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією, корупцією тощо на ОП такі випадки не мали місце. Здобувачі вищої освіти за ОП розуміють яким чином діяти у разі виникнення подібних ситуацій. Процедура врегулювання конфліктних ситуацій прописана в розділі 5 “Положення про політику та процедури врегулювання конфліктних ситуацій у КНУТД” (<https://cutt.ly/u51XY3X>). У разі виникнення конфліктної ситуації створюється комісія з її урегулювання згідно до розділу 4 положення. Під час зустрічі з ЕГ, представники студентського самоврядування зазначили, що всі звернення вивчає ректор ЗВО та приймає рішення про створення комісії. Так, в п.4.2 Положення вказується, що склад Комісії для вирішення конкретної конфліктної ситуації формується ректором і складається не менше як з трьох членів Комісії, затверджених до її складу на відповідний календарний рік. До складу Комісії можуть входити: ректор чи перший проректор, юрист, декани факультетів/директори інститутів, керівники коледжів та інших підрозділів, уповноважений представник трудового колективу, який призначається у підрозділах рішенням трудового колективу, представник органу студентського самоврядування. Склад Комісії затверджується рішенням Вченої ради КНУТД раз на рік. Процедура врегулювання конфліктних ситуацій є чіткою і зрозумілою. Здобувачами ОП було наголошено, що для запобігання виникнення конфліктних ситуацій вони мають змогу скористатися “Скринькою довіри” (<https://cutt.ly/o51XDfT>) або напряму звернутися до адміністрації ЗВО. В КНУТД у кінці календарного року Комісія з врегулювання конфліктних ситуацій звітує перед Вченою радою Університету про дотримання політики та процедур врегулювання конфліктних ситуацій в Університеті (розділ 6 Положення), а також повідомляє про: ініційовані комісією та проведенні в Університеті семінари (тренінги) з попередження конфліктних ситуацій (включаючи пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та корупцією); результати опитування здобувачів вищої освіти (в тому числі за результатами анонімного анкетування); кількість скарг (загальна та в розрізі окремих конфліктних ситуацій, наприклад, пов'язаних із дискримінацією); аналіз питань, що були порушені у скаргах. У цілому, ЕГ дійшла висновку, що в ЗВО дотримується політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та корупцією тощо).

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

ЗВО постійно оновлює матеріально-технічну базу та має перспективи її розвитку. Освітній простір є безпечним для освітнього процесу, наявне укриття. Наявні чіткі та прозорі процедури щодо уникнення конфліктних ситуацій. Наявність освітнього середовища для дистанційного навчання (МСОП). Прозора та налагоджена співпраця “Здобувач-куратор-гарант ОП-завідувач-декан-адміністрація”.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

До недоліків в межах критерію 7 можна віднести відсутність допоміжних засобів для осіб із вадами зору. ЕГ рекомендує розробити та впровадити допоміжні заходи для врахування особливих потреб людей з вадами зору, наприклад встановити в навчальних корпусах інформаційних панелей, які написані шрифтом Брайля.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

КНУТД на високому рівні забезпечує матеріально-технічні умови реалізації освітньо-професійної програми відповідно до вимог підкритеріїв. Враховуючи готовність ЗВО до удосконалення та постійного оновлення матеріально-технічної бази та незначні недоліки, ЕГ пропонує оцінити відповідність критерію 7 в цілому на рівні В.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Документальний супровід розробки та процедур погодження й затвердження ОП в ЗВО здійснюється відповідно до «Положення про розробку освітніх програм в КНУТД» (<https://cutt.ly/V51XLmj>), а процедур моніторингу та перегляду ОП – відповідно до «Положення про моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм у КНУТД» (<https://cutt.ly/t51XZVE>). Основні завдання, функціональні обов'язки, відповідальність та права гаранта ОП визначаються «Положенням про гаранта освітньої програми у КНУТД» (<https://cutt.ly/uV3IF1e>), а регламентує взаємовідносини між зовнішніми та внутрішніми стейкголдерами – «Положення про стейкгоल्дерів освітніх програм в КНУТД» (<https://cutt.ly/8V3OoaE>). Відповідно до п.5.1 «Положення про розробку ОП», порядок погодження ОП при розробці/оновлення складається з наступних етапів: розробка проєкту ОП робочою групою; обговорення проєкту на засіданнях кафедр; експертиза на Вченій раді; громадське обговорення; затвердження Вченою радою. Моніторинг ОП передбачає спостереження за її реалізацією, використання систем прямого та зворотного зв'язку для аналізу результатів оцінювання, опитування стейкгоल्дерів з метою оцінювання якості викладання тощо. Моніторинг здійснюється робочою групою ОП, як правило, раз на рік, під керівництвом гаранта (п.3.1 «Положення про моніторинг»), при цьому перевіряється також відповідність кадрового забезпечення ОК (п.3.5.5). Для публічного обговорення ОП (п.6.5) з метою одержання зауважень та пропозицій зацікавлених сторін їх проєкти розміщуються на сайті ЗВО за посиланням <https://cutt.ly/xV3ZT1H> не пізніше ніж за 10 робочих днів до винесення ОП на затвердження Вченою радою, де також вказується електронна адреса для надання пропозицій та рекомендацій. Остання версія проєкту ОП обговорювалася та затверджувалася на засіданні кафедри управління та смарт-інновацій та засіданні Вченої ради ФУБД. Останній моніторинг ОП проводився у 2022 р. шляхом анкетування, опитування, інтерв'ювання роботодавців, академічної спільноти та здобувачів, результати моніторингу оприлюднені на сайті КНУТД (<https://cutt.ly/v51CqW7>). Останні оновлення ОП схвалені рішенням вченої ради КНУТД (прот. №5 від 15.12.2021 р.) були пов'язані з наданням пропозицій стейкгоल्дерів щодо оновлення переліку обов'язкових та вибіркового компонент. До проєкту ОП у 2023 р. внесено наступні обов'язкові освітні компоненти: «Корпоративна аналітика в системі управління вартістю підприємства», «Управління позиціонування підприємства в системі конкурентних відносин», розширено перелік вибіркового компонент.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

В КНУТД створені умови для врахування потреб та інтересів здобувачів щодо змісту ОП та організації освітньої діяльності: 1) здобувачі є членами Вченої ради ЗВО, Вченої ради факультету управління та бізнес-дизайну, Профспілкової організації студентів, студентського самоврядування; 2) створено локальні нормативні документи, що регламентують залучення здобувачів до визначення змісту програм: Положення про систему забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості) (<https://cutt.ly/151CtUh>) та Положення про організацію освітнього процесу (<https://cutt.ly/p51CpS1>); 3) передбачено комплекс опитувань здобувачів та випускників для збору критичних коментарів та пропозицій (загальноуніверситетські опитування: «Дисципліни очима здобувачів», «Освітня програма очима випускників», «Освітня програма очима працюючих випускників», «Практика очима здобувачів», «Самостійна робота здобувачів» <https://cutt.ly/v51CdY7>). За результатами анкетування встановлено, що середнє значення рівня задоволеністю організацією навчання з дисциплін та викладацькою діяльністю складає 85%, підготовкою, отриманою в рамках ОП в частині придбаних знань з дисциплін – 86 % та зацікавленість дисциплінами – 88%. 65% вважають, що самостійна робота організована належним чином. Також, враховуючи побажання здобувачів, за результатами моніторингу було запропоновано декілька коригуючих дій, зокрема: активізувати роботу викладачів з видання підручників та навчальних посібників; звернути увагу на необхідність постійного оновлення методичних матеріалів до практичних робіт з врахуванням змін у технічній базі та програмному забезпеченні. Моніторинг результатів оцінювання переддипломної та виробничої практики показав, що рівень задоволеності здобувачів тематикою практики, процедурою проходження практики та методами взаємодії здобувачів та керівника практики визначені є достатньо високим. На онлайн-зустрічі зі здобувачами ЕГ переконалася, що вони ознайомлені з самою ОП та дійсно залучалися до опитувань. Також, здобувачі озвучили свої рекомендації, що надавали в рамках проєкту ОП 2023 року, зокрема: випускника Ровнягіна О. щодо впровадження ОК Міжнародне бізнес-адміністрування, здобувачів 1-го курсу: Асцатрян А. формування ПРН в сфері аналітики та роботи з великими даними, ОК Корпоративна аналітика та Малюшенко О. ОК Управління підприємством в умовах конкурентних відносин, також наголосили на актуальності залучення викладачів та практиків з зарубіжних ЗВО до освітнього процесу. Під час зустрічі зі студентським самоврядуванням його представники озвучили, що перед затвердженням нової редакції ОП на Вченій раді вони мають можливість ознайомитися з текстом ОП, змінами, що були внесені, та надати свої пропозиції. Студентське самоврядування не залучається до розробки та аналізу анкетувань. ЕГ рекомендує посилити роль Студентського самоврядування при розробці на аналізі опитувань, які проводяться серед здобувачів освіти.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

В ЗВО та ФУБД створені умови для врахування потреб та інтересів роботодавців щодо змісту ОП та організації освітньої діяльності: 1) Положення про моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм у КНУТД (<https://cutt.ly/751ChXZ>); 2) Положення про порядок організації та реалізації дуальної форми здобуття ВО у КНУТД (<https://knutd.edu.ua/ekts/docs/>). Передбачено комплекс опитувань роботодавців для збору критичних коментарів та пропозицій щодо подальшого розвитку. Приклади врахування потреб роботодавців є, вони стосуються наповнення лекційних та практичних занять (наведені в описі підкритерію 1.3), узагальнення пропозицій обговорення програми з представниками, що є рецензентами ОП (Горохова Л., Ситницький М., Солдак М.). Роботодавці залучені до процесу періодичного перегляду ОП та забезпечення її якості шляхом безпосередньої участі в удосконаленні ОП як стейкголдера, забезпечення практичної підготовки здобувачів, участі у круглих столах, обговореннях, диспутах тощо. Прикладом є Круглий стіл «Освітні програми кафедри управління та смарт-інновацій» (16.12.2022 р.) та Міжнародна експертиза ОП кафедри, яку проводила професор Факультету економіки та адміністрування Університету Масарика Алейнікова О. (<https://cutt.ly/k51CjR>). Також, на зустрічі з адміністративним персоналом було озвучено, що спілкування зі всіма стейкголдерами, включаючи роботодавців, відбуваються постійно у робочому режимі, але носять неформальний характер і не фіксується документально. ЕГ рекомендує ЗВО впровадити систему документальної фіксації пропозицій, зауважень та рекомендацій, які надаються під час спілкування зі стейкголдерами. ЕГ робить висновок, що роботодавці дійсно залучаються до процесів покращення ОП, надають рекомендації, здійснюють керівництво практикою.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

В КНУТД створені умови для врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників ОП: по-перше, функціонує сайт випускників (<https://cutt.ly/551Csbq>); по-друге, створено Центр праці та кар'єри (<https://cutt.ly/T51Cntz>), що значно посилює роботу з інформацією, напрямом роботи якого є консультування з питань планування професійної кар'єри: визначення шляхів та можливостей працевлаштування, допомога у виборі розвитку фахової кар'єри. На сторінці Центру містяться відомості про підприємства-партнери (<https://cutt.ly/U51CQZV>), випускників (<https://cutt.ly/h51CYLd>), а також, презентації компаній роботодавців (<https://cutt.ly/pV5BAjF>). Варто також зазначити, що ЗВО періодично розміщує вакансії компаній для випускників (<https://cutt.ly/G51CPow>), а також має спеціальну форму для розміщення роботодавцями нових вакансій. На думку ЕГ, це є позитивною практикою, бо здобувачам, що завершують підготовку в ЗВО, можна дуже швидко знайти потрібну пропозицію про роботу відповідно до своєї спеціальності, а той факт, що роботодавці надають свої вакансії говорить про їх зацікавленість у випускниках саме цього ЗВО. Для ОП планується впровадити: анкетування випускників та сформувати реєстр випускників за місцем їх першого працевлаштування. За результатами останнього опитування випускників (<https://cutt.ly/j51CDii>) 78% опитуваних, що завершили дану ОП (9 осіб), вказало, що вони задоволені вивченою ОП; 45% вказало, що вони задоволені роботою служби сприяння працевлаштуванню; 67% вказало, що знову б вступили до ЗВО. Випускники 2022 р. на зустрічі запевнили ЕГ, що працюють за фахом та використовують набуті знання на ОП в практичній роботі. Випускники ОП підтверджують комплексність, актуальність програми, високу якість підготовки та бачать потребу у розширенні практичних складових, плануванні різних видів практик, екскурсій та інших подібних заходів. На зустрічі із сервісними підрозділами було озвучено, що ЗВО періодично проводить лекції та ярмарки вакансій з потенційними роботодавцями. На зустрічі з роботодавцями були озвучені факти проходження практики випускників за даною ОП: заступником Департаменту суспільних комунікацій Київської міської державної адміністрації Рубаном Д., директором з виробництва ТОВ «Десна» Мельніковим М.; начальником науково-технічного відділу ДП «Укрметртестстандарт» Терещенко Н. Таким чином ЕГ робить висновок, що в ЗВО сформовано систему збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників, але для систематизованої роботи надалі рекомендуємо розглянути можливість створення Асоціації випускників КНУТД.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Створена в КНУТД система забезпечення якості освітньої діяльності та якості ВО є багаторівневою (<https://cutt.ly/Q51CGlr>) (складається з систем: оцінювання якості освітньої діяльності, моніторингу, управління процесами та процедурами забезпечення якості освітньої діяльності) та функціонально різноспрямованою (контроль якості організації освітнього процесу; контроль якості викладання; контроль якості результатів навчання; контроль кадрового та матеріально-технічного забезпечення освітнього процесу), що має забезпечувати системний вплив на освітню діяльність та якість освітніх програм. Згідно основного локально нормативного акту з питань якості п.3.2. "Положення про систему забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у КНУТД "Структура системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в ЗВО передбачає узгодженість дієвості двох підсистем – освітньої та управлінської, щодо формування внутрішніх параметрів якості. Ефективний внутрішній координації діяльності із забезпечення якості сприяє створений Центр менеджменту якості освітньої діяльності, функцією якого є внутрішній моніторинг якості. Система менеджменту якості освітньої діяльності ЗВО сертифікована за стандартом ISO 9001:2015 (<https://cutt.ly/Q51CGlr>). «Положення про моніторинг та періодичний перегляд ОП у КНУТД» (<https://cutt.ly/yV3Ufmr>) передбачає проведення моніторингу ОП раз на рік під керівництвом гаранта. До цього процесу залучаються всі стейкголдери, проводиться низка опитувань всіх учасників ОП (<https://cutt.ly/N51CX2u>). ЕГ підтверджує, що сукупність наведених інституційних умов та передбачена ними

діяльність є результативними: щорічним є моніторинг освітніх програм, в ході якого виявляються відхилення, недоліки, невідповідності за різними аспектами діяльності ЗВО та аналізуються відповідні звіти (<https://cutt.ly/551CVYy>). Ефективною практикою є проведення внутрішнього аудиту системи управління якістю, який спрямований на перевірку відповідності системи та її процесів вимогам внутрішніх нормативних документів ЗВО і ДСТУ ISO 9001:2015. Результати моніторингу з детальним аналізом оприлюднюються на сайті ЗВО (<https://cutt.ly/E51CN6L>). Також, в рамках «Програми забезпечення якості підготовки фахівців у КНУТД на 2019-23 рр.» (<https://cutt.ly/gV58NYz>) визначена стратегія напряму розвитку освітньої діяльності, яка включає: актуалізацію ОП відповідно до стандартів ВО та сучасних вимог ринку праці; впровадження новітніх технологій викладання та навчання; поліпшення якості кадрового забезпечення; інформаційно-технічне забезпечення освітньої діяльності та інше. ЕГ відмічає наявність такої системи як позитивну практику. Під час зустрічей зі здобувачами та адміністрацією ЗВО було озвучено, що в рамках реалізації даної ОП суттєвих недоліків виявлено не було. ЕГ констатує, що ЗВО має дієву систему забезпечення якості ВО, яка вчасно реагує на недоліки, рекомендації та зауваження, та враховує їх у покращенні освітнього процесу.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Акредитація ОП проводиться вперше, проте у 2018 р. ОП проходила акредитацію МОН (Сертифікат УД № 11002758, <https://cutt.ly/q51C9JN>). Відповідно до матеріалів відомостей СО за останні 5 р. були проведені заходи щодо врахування зауважень та пропозицій попередньої експертизи, зокрема: 1. Удосконалено контент ОП згідно прийнятих стандартів, а також з урахуванням рекомендацій стейкхолдерів та досвіду інших провідних ЗВО в частині забезпечення якості підготовки магістрів за спеціальністю 073 Менеджмент, ОП Бізнес-адміністрування підвищення якості ЕНМК дисциплін, які розміщені у модульному середовищі освітнього процесу КНУТД; 2. Збільшено кількості наукових публікацій НПП кафедри у фахових періодичних виданнях, які включено до міжнародних наукометричних баз даних: WoS та Scopus (від 1 до 21, відповідно до Таблиці 2 СО); 3. Відбулася активізації роботи щодо залучення фахівців-практиків для забезпечення освітнього процесу за професійними ОК; 4. Розширено форми співпраці з іноземними ЗВО. В КНУТД ведеться цілеспрямована робота, спрямована на узагальнення зауважень та пропозицій, отриманих в ході проведених акредитаційних експертиз. Результати цієї діяльності стали підставою удосконалення внутрішньої системи якості освіти, освітньої діяльності в межах ряду освітніх програм, зокрема ОП «Бізнес-адміністрування». Проректори О. Моргулець та Л. Ганищак-Єфіменко проінформували про ряд реалізованих в цьому напрямі заходів: розроблено та затверджено Порядок визнання та перерахування результатів навчання, здобутих шляхом формальної, неформальної та/або інформальної освіти та визначення академічної різниці (<https://cutt.ly/O51C4TY>); Положенням про реалізацію права на вільний вибір навчальних дисциплін здобувачами вищої освіти (<https://cutt.ly/051C7Vu>); Положення про гарантії освітніх програм (<https://cutt.ly/B51C6sx>); Положення про політику та процедури врегулювання конфліктних ситуацій у Київському національному університеті технологій та дизайну (<https://cutt.ly/R51VrjH>); Положення про стейкхолдерів освітніх програм КНУТД (<https://cutt.ly/W51VyRy>); Положення про академічну мобільність (<https://cutt.ly/h51VicS>); удосконалено Положення про підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників КНУТД (<https://cutt.ly/Z51Vo1u>); упорядковано розміщення інформації про ОП та силабуси ОК на сайті ЗВО, розроблено спеціальну форму для подачі пропозицій та рекомендацій стейкхолдерами на проекти ОП тощо. Позитивною та результативною практикою є системна робота Центру менеджменту якості освіти, зорієнтована на використання результатів акредитаційних експертиз шляхом створення єдиного реєстру зауважень та пропозицій ЕГ та ГЕР. Під час спілкування на онлайн-зустрічах, ЕГ пересвідчилась, що рекомендації та зауваження, сформульовані в результаті попередніх акредитацій беруться до уваги та враховуються при подальшому розвитку та оновленні ОП.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Під час акредитаційної експертизи ЕГ мала можливість пересвідчитися у достатньому рівні культури якості, яка проявляється за напрямками: інституційне забезпечення внутрішньої системи управління якістю є логічно побудованим, динамічно розвивається та охоплює чітко визначені цілі, головну мету та стратегічні напрями, що щорічно оновлюються (<https://cutt.ly/Z51VsOD>); результативною є діяльність Центру менеджменту якості освіти; постійною є увага до підвищення ефективності загальноуніверситетських процесів та процедур забезпечення якості, що сприяє коректному свідомому залучення до них усіх категорій працівників ЗВО. Спілкування з керівництвом ЗВО, керівниками загальноуніверситетських структур, що забезпечують окремі напрями освітньої діяльності продемонструвало усвідомлення загальних цілей управління якістю та місце певної структури в ній (Григоревська О., Власюк Т., Зінченко О., Черниш О., Ольшанська О.). Високий рівень кваліфікації, орієнтація на потреби здобувача та переконливі показники власного професійного зростання викладачів є свідомством розуміння культури якості, яка також простежувалася в ході спілкування. Позитивною практикою є проведення внутрішнього аудиту системи управління якістю, метою якого є щорічна перевірка усіх структурних підрозділів ЗВО на відповідність вимогам стандарту ISO 9001:2015. Додатково в ЗВО впроваджена «Програма забезпечення якості підготовки фахівців у КНУТД на 2019-2023 рр.» (<https://cutt.ly/gV58NYz>), яка визначає стратегію напряму розвитку освітньої діяльності. ЕГ також відмічає, що в рамках цієї програми відбувається культурне та національно-патріотичне виховання здобувачів.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

У ЗВО позитивною практикою є проведення внутрішнього аудиту системи управління якістю, метою якого є щорічна перевірка усіх структурних підрозділів ЗВО на відповідність вимогам стандарту ISO 9001:2015. Наявна чітка структурована система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в КНУТД, яка визначає принципи та процедури підвищення якості вищої освіти в ЗВО за всіма напрямками. Наявна співпраця з роботодавцями та науковою спільнотою, що посилює наукову складову ОП. ЗВО підтримує контакт з випускниками даної ОП та допомагає у пошуку первинного працевлаштування.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Студентське самоврядування не залучається до розробки та аналізу анкетувань. ЕГ рекомендує посилити роль Студентського самоврядування при розробці на аналізі опитувань, які проводяться серед здобувачів освіти.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

Внутрішня система забезпечення якості освіти ефективно функціонує на рівні ЗВО, забезпечуючи достатній рівень освітнього процесу. Процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми відбуваються відповідно до внутрішньої нормативної бази ЗВО. ЕГ пропонує оцінити відповідність критерію 8 в цілому на рівні В.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

ЕГ встановлено, що у ЗВО права та обов'язки учасників освітнього процесу регулюються внутрішньою нормативною базою закладу, яка знаходиться у публічному доступі на сайті ЗВО у вкладці "Університет" - "Доступ до публічної інформації", зокрема: розділом 3 та 4 Правил внутрішнього розпорядку (<https://cutt.ly/p51VjT5>); Статутом (<https://cutt.ly/R51VlrC>); розділами 4 та 5 Кодексу академічної доброчесності (<https://cutt.ly/v51VzxW>). На сайті ЗВО є вкладка "Студенту" - "Права та обов'язки студента" (<https://cutt.ly/N51Vns8>), де розміщено витяг з Закону України "Про вищу освіту", який стосується прав та обов'язків здобувачів освіти (ст. 62 та 63). Доступ до інформації є в усіх учасників освітнього процесу за зацікавлених сторін, таким чином забезпечується прозорість та публічність освітнього процесу. Втім, частина інформації, яка є корисною для здобувачів освіти стосовно прав та обов'язків, освітнього процесу та можливостей (Інформація про Університет, загальна інформація для студента, інформація про освітні програми), знаходиться у вкладці "Вступнику" - "Інформаційний пакет ЄКТС", що ускладнює пошук інформації на офіційному сайті КНУТД.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

На вкладці "Вступнику" - "Інформаційний пакет ЄКТС" - "Інформація про освітні програми" - "Громадське обговорення проектів освітніх програм" (<https://cutt.ly/p51VRye>) розміщено проект освітньої програми за 2021 рік, наведена пошта для надання пропозицій та рекомендації стейкхолдерів, щодо оптимізації освітньої програми. Також, на цій вкладці наведено проект ОП "Бізнес-адміністрування" другого (магістерського) рівня та пошта гаранта ОП Вартанової О. для надання пропозицій щодо оптимізації освітньої програми. Пропозиції стейкхолдерів стосовно покращення освітньої програми узагальнені у формі таблиці та розміщені на сайті.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

На сайті КНУТД у розділі “Вступнику” - “Інформаційний пакет ЄКТС” - “Інформація про освітні програми” - “Факультет управління та бізнес-дизайну” (<https://cutt.ly/Q51VYlu>) розміщено освітню програму “Бізнес-адміністрування” за спеціальністю 073 Менеджмент другого (магістерського) рівня вищої освіти (<https://cutt.ly/K51VISE>). Із загальноуніверситетським каталогом дисциплін вільного вибору здобувача вищої освіти на 2023/2024 н.р. усі зацікавлені можуть ознайомитися у вкладці “Вступнику” - “Інформаційний пакет ЄКТС” - “Інформація про освітні програми” - “Загальноуніверситетський каталог дисциплін вільного вибору здобувача вищої освіти на 2023/2024 н.р.” (<https://cutt.ly/951VPk1>). Інформація про освітні компоненти подана у вигляді силабусів. ЕГ, під час роботи із сайтом ЗВО встановила, що доступ до корисної інформації щодо забезпечення освітнього процесу є складним та вимагає витрат часу щодо її пошуку. На сайті кафедри відсутня інформація щодо ОП, яка міститься на головному сайті. Рекомендуємо додати інформацію з <https://knutd.edu.ua/ekts/monitoring/master/ba/> на сторінку кафедри, що полегшить доступ усіх учасників освітнього процесу до неї.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

У КНУТД розроблена та розміщена на сайті ЗВО внутрішня нормативна база. Доступ до інформації є в усіх учасників освітнього процесу за зацікавлених сторін, таким чином забезпечується прозорість та публічність освітнього процесу. Здобувачі освіти та академічна спільнота обізнані в своїх правах та обов'язках, що свідчить про чіткість та зрозумілість правил та процедур, які регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу. Проекти освітньої програми розміщено на офіційному сайті для громадського обговорення та внесення пропозицій стейкхолдерами. Пропозиції стейкхолдерів стосовно покращення ОП узагальнені та розміщені у розділі громадське обговорення. На сайті міститься достовірна та повна інформація про освітню програму. Також у відкритому доступі міститься уся інформація про дисципліни вільного вибору (у формі силабусів).

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Доступ до корисної інформації щодо забезпечення освітнього процесу є складним та вимагає витрат часу щодо її пошуку. Більшість інформації, яка є цікавою для, наприклад, стейкхолдерів знаходиться у розділі “Вступнику”, що ускладнює її пошук. ЕГ рекомендує структурувати інформацію на сайті ЗВО та на сторінці кафедри (дати посилання на ОП, відгуки зовнішніх рецензентів, результати анкетування стейкхолдерів, бази практик тощо).

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

ЕГ фіксує, що КНУТД демонструє інформаційну прозорість та публічність. Наявні несуттєві недоліки, які пов'язані з важкою навігацією на сайті Університету. Втім, зважаючи на наведені сильні сторони та недоліки, які не є суттєвими, експертна група дійшла до висновку, що критерій 9 відповідає рівню В.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	не застосовується

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Документ	Назва файла	Хеш файла
Додаток	Програма візиту експертної групи №746-І (КНУТД) (оновлена).pdf	iOqDPF6o4snDnJf3bVLA/3MVsdPoM6JUrqVkGsgI AgY=

***

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Андрейченко Андрій Вадимович

Члени експертної групи

Руденко Оксана Анатоліївна

Рудь Дарина Віталіївна